CAPITOLUL 18: STATISTICI

Introducere

Conform Raportului de progres al Comisiei Europene din 2025, Republica Moldova prezintă un anumit nivel de pregătire în domeniul statisticii, fiind constatate progrese semnificative în integrarea datelor administrative și ale sectorului privat în producția statistică. În perioada de raportare 2024, țara a înregistrat progrese bune, în special prin prezentarea rezultatelor recensământului populației și locuințelor (RPL) 2024 și prin creșterea capacității instituționale. Transmiterea datelor către Eurostat rămâne limitată, însă se menține o tendință clar ascendentă.

Acquis-ul Uniunii Europene în domeniul statisticii care stabilește cadrul pentru producerea datelor statistice europene este detaliat în Compendiul Cerințelor Statistice, actualizat anual, ultima ediție fiind cea din anul 2025. Structura aferentă domeniilor statistice specifice conform Compendiului menționat este prezentată în ***Anexa 1***.

În procesul de pregătire pentru reuniunea de screening bilateral al Republicii Moldova cu Comisia Europeană desfășurată în perioada 13-14 noiembrie 2024, la Luxemburg, au fost examinate **436** de acte UE, dintre care:

1) **396 de acte UE obligatorii**, inclusiv:
- **333** Regulamente UE;
- **23** Directive UE;
- **40** Decizii UE.

2) **40 de alte acte ale UE** (rezoluții, recomandări, comunicări, ghiduri și alte tipuri de acte).

Cu referire la **gradul de transpunere în legislația națională a actelor UE obligatorii,** la această etapă avem:

- **24** acte transpuse total;
- **109** acte transpuse parțial;
- **263** acte netranspuse (dintre care 48 de acte abrogate și 124 de acte irelevante pentru a fi transpuse).

Cu referire la gradul de implementare în legislația națională a **actelor UE care nu se referă la cele obligatorii** (*Recomandări, Avize, Comunicări, Rezoluții, Ghiduri, etc.*), menționăm că la această etapă avem:

- **3 acte** aliniate total *(European Statistics Code of Practice, Quality Assurance Framework of the European Statistical System, Quality declaration of the European statistical system);*
- **10 acte** aliniate parțial *(2 Comunicate, 2 Rezoluții, 2 Recomandări, 1 Strategie, 2 Acorduri, 1 Document de lucru)*;
- **27 acte** nealiniate *(8 Comunicate, 7 Rezoluții, 1 Strategie, 2 Rapoarte, 6 Acorduri, 1 Plan de acțiuni, 1 Program, 1 Concluzie).*

Situația privind planificarea acțiunilor de transpunere al actelor UE în legislația națională și a acțiunilor de implementare în legislația națională, inclusiv a altor acte adoptate la nivel UE, de îndeplinire a cerințelor de aderare la UE, conform Programului Național de Aderare (PNA) 2025-2029, este prezentată în **Tabelul 1** de mai jos:

Tabelul 1. Nivelul de transpunere a actelor UE în legislația națională la Capitolul 18 (nr. Celex)

32013R0557	32008R1099	32007R0862	32005R1552	32004R0138	32020R0258	32020R1546
32008R0451	32010R0715	32013R1260	32006R0198	32008R0762	32020R1721	32024R2212
32014R1209	32011L0036	32024R1883	32022R2294	32018R0643	32021R0466	32023R1470
32006R1893	32012L0027	32008R0453	32008R1338	32024R3103	32021R2052	32019R2152
32002R0029	32013L0040	32009R0019	32023R0126	32023H0397	32022R0029	32011R0691
31989L0391	32016R1952	32019R1700	32022R2094	32020R0256	32022R2498	32022R2379
31990R3037	32016R2032	32019R2240	32007R0458	32024R3159	32023R0212	32023R2745
32022R2552	32017R0543	32011R0692	32021R1901	32000R1916	32008R0010	32018R1091
32003R1192	32017R2169	32003R0450	52016SC0390	32021R0859	32011R0263	32025R1526
32023R2364	32025R1310	32016R0792	32019R2181	32005R1445	32024R0264	32024R3018
32007R1304	32013R0549	32008R0452	32024R2914	32023R1579	32024L1385	32024R2915
32019R0803	32009R0223	32013R0912	32019R1130	32023R0674	32021R0861	32025R0367
32020R1569	32021R0690	32013R0317	32003R1059	32009R0221	32019R0516	32025R2001
32018R0848	32020R1148	32020R1197	32023R0137	32014R0431	32023R1537	32025R0941

32018R0974	32013H1204 (01)	2003R1216	32015R2174	32022G1207 (01)	52005XG0303(01)	32010R0849
32020R0257	32024R0297	32023R2529	32024R1720	32023R1538	32024R2212	

verde - (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)

Statisticile de înaltă calitate sunt esențiale pentru un proces decizional fundamentat, contribuind la dezvoltarea unei societăți bine informate și la consolidarea democrației și prosperității în Republica Moldova. Capitolul 18 „Statistici", a cărei instituție coordonatoare este Biroul Național de Statistică (BNS), este unul dintre capitolele fundamentale, de importanță crucială pentru a asigura calitatea și comparabilitatea datelor statistice la nivelul UE.

Organizarea și funcționarea sistemului statistic național este reglementată de Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale (LOS). Acesta se bazează pe principiile fundamentale ale statisticilor oficiale (FPOS) și pe Codul de bune practici al statisticilor europene (ESCoP) ce reprezintă fundamentul cadrului juridic, instituțional și operațional de producție și diseminare statistică. Această lege transpune în mare măsură în legislația națională prevederile Regulamentului (UE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind Sistemul Statistic European și Regulamentul (UE) 2024/3018 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 223/2009 privind statisticile europene.

În conformitate cu articolul 6 din LOS, **Sistemul Statistic Național** (SSN) este format din următoarele instituții:

a) Biroul Național de Statistică (BNS);
b) Banca Națională a Moldovei (BNM);
c) alți producători de statistici oficiale (APSO).

Conform Legii cu privire la statistica oficială, **BNS** este autoritatea centrală în domeniul statisticilor oficiale din Republica Moldova. Este o autoritate administrativă independentă din punct de vedere instituțional și profesional, înființată de Guvern pentru coordonarea SSN, dezvoltarea și producerea de statistici oficiale.

BNM elaborează și produce statistici oficiale în domeniul său de competență în conformitate cu Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și LOS nr. 93/2017.

Alți producători de statistici oficiale (APSO) sunt alte autorități naționale care:

- au statutul de instituție sau autoritate publică; sunt responsabile de elaborarea și producerea informațiilor statistice, aceste responsabilități fiind specificate printr-un act juridic;

- au capacitatea de a colecta, prelucra, sistematiza, centraliza, analiza, estima și disemina statistici în conformitate cu principiile fundamentale ale statisticilor oficiale.

Certificarea **APSO** se face de către BNS în conformitate cu ***Regulamentul privind procedura de stabilire a producătorilor de statistici oficiale*** aprobat prin Hotărârea Guvernului (HG) nr. 51/2022.

Structura și reglementarea organizării și funcționării BNS este aprobată de Guvern prin Hotărârea Guvernului nr. 935/2018 privind organizarea și funcționarea BNS.

Programul anual de lucrări statistice (PLS) listează producătorii și furnizorii de date pentru producerea și diseminarea statisticilor oficiale. PLS 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 897/2024 în afară de BNS și BNM, include 34 de instituții care sunt producători și furnizori de date pentru producerea și diseminarea statistică pe domenii.

În conformitate cu articolul 11 din LOS, **PLS** este un document de politică sectorială și instrumentul de bază prin care autoritatea de statistică centrală și alți producători de statistici oficiale produc informații statistice oficiale cu scopul de a furniza utilizatorilor informațiile statistice necesare. Elaborarea PLS se realizează în consultare cu principalele părți interesate fiind supusă aprobării de Guvern și conține (i) lista anchetelor statistice și a activităților desfășurate de BNS și de alți producători de statistici oficiale; (ii) lista lucrărilor executate și a informațiilor furnizate de alte instituții (inclusiv de deținătorii de surse administrative), în scopul elaborării și diseminării statisticilor oficiale și (iii) nivelul de dezagregare, periodicitatea și termenele.

Prioritățile ce țin de dezvoltarea instituțională a SSN includ obiective strategice: **Planuri de viitor ce țin de Capitolul 18 "Statistici".**

- Transpunerea *acquis*-ului UE privind statisticile oficiale în legislația națională a Republicii Moldova, până la finele anului 2027;
- Continuarea alinierii datelor sectoriale la standardele UE pentru a consolida comparabilitatea prin îmbunătățirea utilizării atât a datelor administrative, cât și a celor private;
- Integrarea accelerată prin participarea în calitate de observatori la grupurile de lucru relevante la nivel de experți. Acest angajament va asigura faptul că vom rămâne la curent cu evoluțiile UE și va facilita alinierea la *acquis*-ul statistic;
- Implementarea standardelor de transmitere a datelor către Eurostat;
- Extinderea furnizării datelor și metadatelor statistice prin intermediul platformei EDAMIS pe domenii statistice;
- Consolidarea capacității administrative în cadrul SSN, ținând cont de nivelul de complexitate al sarcinilor, de competențele și abilitățile necesare personalului statistic dar și suplinirea posturilor vacante;
- Identificarea nevoilor altor noi potențiali producători de statistici oficiale (APSO) în vederea consolidării capacităților acestora de a se conforma Codului de bune practici al statisticilor europene (ESCoP) și a Compendiului cerințelor statistice (prin elaborarea foilor de parcurs);

- Evaluarea conformității surselor de date administrative (SDA) și a surselor de date private cu cerințele statistice, până la sfârșitul anului 2026;
- Realizarea evaluării globale (Peer-review) a producătorilor de statistici oficiale din perspectiva conformității cu cerințele Codului de bune practici al statisticilor europene (ESCoP).

18.1. CADRUL JURIDIC DE BAZĂ ȘI CAPACITĂȚILE INSTITUȚIONALE ALE SISTEMULUI STATISTIC NAȚIONAL (SSN)

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legal de bază privind activitatea statisticii oficiale este constituit de:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2025.

Cadrul legislativ național privind statisticile oficiale include un set de documente strategice și programe:

3. Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025/2029 (la capitolul 18 ”Statistici”), aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 306/2025;
4. Strategia de dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2030 aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 954/2022;
5. Programul de dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2026 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 503/2023, care vine în completarea Strategiei.

Acestea prevăd Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030 și Programul de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2026, care vine în completarea strategiei, prezintă 4 obiective principale:

Obiectivul 1 (dezvoltare instituțională). Consolidarea capacității instituționale a membrilor sistemului statistic național (SSN) de a produce date statistice relevante, accesibile și interoperabile, reglementate de standarde și bazate pe inovare;
Obiectivul 2 (guvernanță și conducere). SSN consolidat prin sisteme de bună guvernanță, un cadru juridic și de reglementare comun, practici de protecție a vieții private și a datelor pentru a asigura transparența și accesibilitatea datelor de interes public, pentru a spori încrederea publicului și utilizarea datelor;
Obiectivul 3 (producerea de date). Date de înaltă calitate (în timp util, relevante, fiabile, comparabile la nivel internațional) produse pentru a informa societatea și a sprijini un proces decizional eficace, bazat pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și la o societate favorabilă incluziunii;
Obiectivul 4 (utilizare și analiză/ cerere de date). Consolidarea culturii statistice în societate pentru a permite factorilor de decizie să utilizeze datele în mod eficace și

să furnizeze serviciile și resursele de care are nevoie populația, inclusiv pentru redresarea în urma crizei, precum și pentru a oferi publicului larg oportunități de a înțelege mai bine statisticile și de a trage la răspundere autoritățile, într-un mod durabil.

Cadrul administrativ

În ***Anexa 2*** sunt prezentate instituțiile care contribuie la realizarea PLS pentru 2025 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 897/2024 și responsabilitățile acestora.

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar privind consolidarea cadrului juridic de bază și capacitățile instituționale ale sistemului statistic național, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială;
- Proiect de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Programului de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru anii 2027 - 2030.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea activităților privind consolidarea cadrului juridic de bază și a capacităților instituționale ale sistemului statistic național, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Crearea centrului de formare continuă în domeniul statisticii oficiale, inovațiilor și utilizării datelor în vederea dezvoltării profesionale și a abilitării cu capacități de inovare și know-how pentru statisticile oficiale naționale;
- Dezvoltarea capacităților personalului din cadrul sistemului statistic național;
- Crearea grupurilor de lucru pe domenii statistice, care să cuprindă BNS și alte instituții implicate în producerea și diseminarea statisticilor; semnarea Memorandumurilor de înțelegere cu responsabilități specifice ale părților;
- Dezvoltarea Sistemului informațional integrat în statistică (SIIS) al BNS în vederea modernizării infrastructurii tehnologiei informaţiei şi comunicaţiilor (TIC);
- Documentarea proceselor statistice pentru cercetările statistice conform standardelor GSBPM;
- Acces la surse noi de date administrative și deținute de sectorul privat pentru producerea statisticilor oficiale;
- Extinderea utilizării noilor tehnologii pentru colectarea și diseminarea datelor (interviuri personale asistate de calculator (CAPI), interviuri web asistate de calculator (CAWI, CATI, GIS etc.)

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE conform Programului Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind cadrul juridic și capacitățile instituționale sunt prezentate în **Tabelul 2**.

Tabelul 2. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind cadrul juridic și capacitățile instituționale

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
51316,7	12368,2	326,0	UNECE (Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa)	38302,5

18.2. STATISTICI DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

18.2.1. Populația

Subcapitol 18.2.1.1. Statistica demografică și migrația internațională

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă privind statisticile demografice și cele privind migrația internațională include:

1. Legea nr. 231/2022 privind recensământul populației și al locuințelor;
2. Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;
3. Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova;
4. HG nr. 604/2022 privind aprobarea Conceptului de sistem informatic „Statistici demografice și sociale”;
5. Metodologia de estimare a numărului populației cu reședință obișnuită, aprobată prin Ordinul BNS nr. 34/2022;
6. Ordinul BNS nr. 29/2024 privind aprobarea Metodologiei de enumerare și prelucrare a datelor Recensământului Populației și Locuințelor 2024;
7. Ordinul BNS nr. 21/2024 privind aprobarea chestionarelor de colectare a datelor recensământului populației și locuințelor din anul 2024.

Legislația UE relevantă pentru statisticile privind statistica demografică și migrația internațională, include 4 regulamente: nr. 862/2007, nr. 351/2010, nr. 1260/2013, nr. 205/2014 – toate fiind transpuse parțial în legislația națională în domeniu – în special prin Legea nr. 270/2008 privind azilul și HG nr. 604/2022 privind aprobarea Conceptului de sistem informațional „Statistici demografice și sociale”.

Cadrul administrativ

Instituția responsabilă de producerea, compilarea și diseminarea statisticilor demografice și privind migrația internațională este BNS, Direcția statistica populației și migrației (DSPM), vezi **Tabelul 3**.

Tabelul 3. Capacități administrative ale BNS: DSPM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**4**	**1**

Datele privind migrația internațională a populației sunt în prezent compilate pe baza surselor de date administrative deținute de următoarele instituții de stat: Agenția Servicii Publice (ASP), Poliția de Frontieră (PF) și Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI), care fac schimb de informații cu BNS în temeiul acordurilor bilaterale privind schimbul de date.

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic demografic și migrației internaționale vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea metodologiei privind migrația internațională în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 862/2007 al Parlamentului European și al Consiliului;
- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea metodologiei privind statistica populației și mișcării naturale în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1260/2013.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic demografic și migrației intern-ionale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor oficiale privind statistica migrației internaționale;
- Crearea Registrului statistic al populației în baza Sistemului Informațional "Statistica populației și migrației" și a altor module ale Sistemului informațional "Statistici demografice și sociale";
- Producerea și diseminarea statisticilor oficiale privind statistica populației și mișcării naturale.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE conform Programului

Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 “Statistici” privind domeniul statistica demografică și migrația internațională sunt prezentate în **Tabelul 4.**

Tabelul 4. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind statistica demografică și migrația internațională

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
10257,0	629,0	2845,0	Fondul Parteneriatului pentru Dezvoltare India-ONU, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație	6783,0

Subcapitol 18.2.1.2. Recensământul populației și al locuințelor

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind recensământul populației și al locuințelor include:

1. Legea nr. 231/2022 privind Recensământul Populației și Locuințelor;
2. Hotărârea Guvernului nr. 604/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”;
3. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2025;
4. Hotărârea Guvernului nr. 69/2024 privind data de referință și perioada de colectare a datelor recensământului populației și locuințelor în anul 2024;
5. Hotărârea Guvernului nr. 951/2022 privind organizarea și desfășurarea recensământului populației și locuințelor în Republica Moldova în anul 2024;
6. Ordinul BNS nr. 34/2022 privind aprobarea Metodologiei de estimare a numărului populației cu reședință obișnuită;
7. Ordinul BNS nr. 29/2024 privind metodologia de enumerare și prelucrare a datelor RPL 2024;
8. Ordinul BNS nr. 21/2024 privind aprobarea chestionarelor pentru colectarea datelor recensământului populației și locuințelor din 2024;
9. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 69/2023 privind aprobarea Strategiei de comunicare și promovare pentru Recensământul populației și al locuințelor 2024.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind recensământul populației și al locuințelor, include 5 regulamente ale UE, dintre care 4 regulamente sunt transpuse parțial prin legislația națională specifică: Regulamentul (CE) nr. 763/2008, Regulamentul

(UE) 2017/712, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/881, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1799 și Regulamentul (UE) 2017/543 care e transpus total.

Cadrul administrativ

În conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Legea nr. 231/2022 privind recensământul populației și al locuințelor, BNS este responsabil de pregătirea, desfășurarea, monitorizarea și diseminarea rezultatelor recensământului. Direcția recensăminte (DR) a BNS este responsabilă de organizarea recensămintelor populației, locuințelor și recensământului general agricol, a se vedea **Tabelul 5.**

Tabelul 5. Capacități administrative ale BNS: DR

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	**5**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind recensământul populației și al locuințelor, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Prelucrarea datelor recensământului populației și al locuințelor (RPL) 2024 și diseminarea acestora;
- Transmiterea către Eurostat a metadatelor și datelor Recensământului populației și al locuințelor 2024;
- Diseminarea și transmiterea la Eurostat a tematicilor selectate ale Recensământului populației și locuințelor din 2024 geocodate la nivel de griduri de 1 km²;
- Pregătirea și transmiterea în adresa Eurostat a Raportului de calitate cu privire la Recensământul populației și locuințelor din 2024.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind recensământul populației și al locuințelor (RPL) sunt prezentate în **Tabelul 6.**

Tabelul 6. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind RPL 2024

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite

19077,04	9073,94	8077,3	Uniunea Europeană, Fondul Națiunilor Unite pentru Populație	1925,8

Subcapitol 18.2.1.3 Statistici privind azilul și migrația gestionată

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă a statisticilor privind azilul și migrația gestionată include:

1. Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;
2. Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova;
3. Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;
4. Legea nr. 269/1994 privind ieșirea și intrarea în Republica Moldova;
5. Legea nr. 257/2013 privind resortisanții țărilor terțe care au obligația deținerii unei vize și și resortisanții statelor terțe care sunt exonerați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova;
6. Legea Republicii Moldova nr. 100/2001 privind actele de stare civilă;
7. Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte;
8. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială (LOS);
9. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2025;
10. Decizia nr. 808/2022 cu privire la aprobarea Programului privind gestionare a fluxului migrațional, azilul și integrării străinilor pentru anii 2022-2025;
11. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (art. 333);
12. Decizia nr. 618/2023 cu privire la aprobarea conceptului „Sistemului Informațional Migrație".

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind azilul și migrația include 3 regulamente: nr. 862/2007, nr. 216/2010, nr. 2020/851 – toate fiind transpuse parțial în legislația națională.

Cadrul administrativ

Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) este responsabil de colectarea datelor privind fluxurile de migrație înregistrate, solicitanții de azil, repatriații etc. În cadrul IGM există câteva Direcții care păstrează înregistrări de date: Direcția supravegherii regimului de ședere, Direcția pentru azil și apatridie, Direcția admisie și documentare, inclusiv Admisie și reglementare a șederii.

De asemenea, Secția analiza riscurilor și rapoarte analitice (SARRA) din cadrul IGM, colectează date pentru elaborarea Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova (o

dată la trei ani) și Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova a Compendiului statistic (anual).

Tabelul 7. Capacități administrative ale IGM: SARRA

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
3	**3**	**0**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statisticilor privind azilul și migrația gestionată va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei de producere a statisticilor privind migrația și azilul.

Alte acțiuni de transpunere ale actelor UE vor fi realizate la Capitolul 24 ”Justiție, libertate și securitate” conform solicitării Ministerului Afacerilor Interne (scrisoarea nr. 14/4862 din 13.12.2024).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea statisticilor privind azilul și migrația gestionată, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Pregătirea și transmiterea în adresa Eurostat a datelor, metadatelor și a Raportului de calitate cu privire la statistica migrației și protecției internaționale;
- Producerea statisticilor migrației și protecției internaționale privind categoriile de motive pentru eliberarea permiselor de ședere;
- Dezvoltarea Sistemului Informațional IGM pentru generarea datelor statistice.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 “Statistici” privind azilul și migrația gestionată, sunt prezentate în **Tabelul 8.**

Tabelul 8. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul privind azilul și migrația gestionată.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
10165,0	165,0	-	-	10000,0

18.2.2 Forța de muncă și Costul forței de muncă

Subcapitol 18.2.2.1. Ocuparea forței de muncă și șomajul

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă privind statisticile ce țin de ocuparea forței de muncă și șomajul include:

1. Legea nr. 186/2011 pentru ratificarea Convenţiei Organizaţiei Internaţionale a Muncii nr. 160 privind statistica muncii (acceptarea articolelor 7-13 și a articolului 14 punctul(1));
2. Ordinul Biroului Național de Statistică (BNS) nr. 84/2024 privind aprobarea Metodologiei Anchetei asupra forței de muncă în gospodării;
3. Ordinul BNS nr. 89/2023 privind aprobarea chestionarelor AFM;
4. Ordinul BNS nr. 45/2021 privind aprobarea chestionarului și a instrucțiunilor.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor ce țin de ocuparea forței de muncă și șomajul sunt: Regulamentul (CE) nr. 1022/2009 (Acțiuni de transpunere a Regulamentului sunt incluse la Capitolul 2 ”Libera circulație a lucrătorilor”); Regulamentul Delegat (UE) 2019/1755; Regulamentul (UE) nr. 317/2013; Regulamentul (CE) nr. 453/2008; Regulamentul (CE) nr. 1062/2008; Regulamentul (CE) nr. 19/2009; Regulamentul (UE) 2019/1700; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2240; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2181; Regulamentul delegat (UE) 2020/256; Regulamentul delegat (UE) 2020/257.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă de elaborarea, producerea și diseminarea statisticilor privind forța de muncă este Direcția de statistică forței de muncă (DSFM) din cadrul BNS. Subdiviziunea responsabilă de producerea și diseminarea statisticilor privind câștigurile salariale, costul muncii și locurile de muncă vacante este Direcția statistica pieței muncii (DSPM).

În afară de DSFM și alte Direcții din cadrul BNS sunt implicate în producerea datelor cu privire la forța de muncă și piața muncii: Direcția generală metode și inovații statistice (proiectarea eșantioanelor și calcularea coeficienților de extindere); Direcția proiectare aplicații și Direcția colectarea datelor în gospodării (coordonarea rețelei de intervievatori), subdiviziunile teritoriale de statistică. Activitatea de teren este asigurată de 130 de operatori de interviu, 26 de supervizori (din cadrul centrelor regionale de statistică) care sunt implicați în diferite cercetări statistice privind gospodăriile casnice.

Tabelul 9. Capacități administrative ale BNS: DSFM și DSPM

Direcția de statistică a forței de muncă (DSFM)

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
6	**6**	**0**

Direcția de statistică a pieței muncii (DSPM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
8	**6**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind ocuparea forței de muncă și a șomajului, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului modulului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2027 „Organizarea muncii și organizarea timpului de lucru" (LF8YE)";
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al modului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2028 „Accidente la locul de muncă și probleme de sănătate legate de locul de muncă" (LF8YE)";
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic al modulului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2029 „Situația migranților și a descendenților direcți ai acestora pe piața "muncii" (LF8YA).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind ocuparea forței de muncă și a șomajului vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea statisticilor privind Ancheta forței de muncă;
- Producerea statisticilor trimestriale privind locurile de muncă vacante.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE privind statisticile ce țin de ocuparea forței de muncă și șomaj în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE, planificate în Programul Național de Aderare 2025-2029 la Capitolul 18 „Statistici", sunt prezentate în **Tabelul 10.**

Tabelul 10. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind statistica ocupării forței de muncă și șomajului

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite

8637,0	8232,1	-	-	405,0

Subcapitol 18.2.2.2 Câștigurile salariale și costul forței de muncă

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă privind statisticile câștigurilor salariale și costul forței de muncă include:

1. Legea nr. 186/2011 pentru ratificarea Convenţiei Organizaţiei Internaţionale a Muncii nr. 160 privind statistica muncii.

   Ancheta privind costul forței de muncă

2. Ordinul BNS nr. 42/2018 cu privire la aprobarea Metodologiei anchetei anuale privind veniturile și costurile forței de muncă;
3. Ordinul BNS nr. 45/2021 privind aprobarea Chestionarului și a instrucțiunilor.

   Ancheta trimestrială privind câștigurile salariale

4. Ordinul BNS nr. 22/2017 privind aprobarea Metodologiei anchetei trimestriale asupra câștigurilor salariale;
5. Ordinul BNS nr. 16/2024 privind aprobarea chestionarului și a instrucțiunilor.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind statisticile ce țin de câștigurile salariale și costul forței de muncă sunt: Regulamentul (UE) 2019/1700; Regulamentul (CE) nr 2025/941; Regulamentul UE 2025/1526; Regulamentul (CE) nr. 1726/1999; Regulamentul (CE) nr. 1916/2000; Regulamentul (CE) nr. 450/2003; Regulamentul (CE) nr. 1216/2003; Regulamentul (CE) nr. 698/2006; Regulamentul (CE) nr. 1022/2009 (Acțiuni de transpunere a Regulamentului incluse la Capitolul 2 “Libera circulație a lucrătorilor”).

Acte transpuse total: Regulamentul (CE) nr. 973/2007 al Comisiei din 20 august 2007 de modificare a anumitor regulamente CE privind domeniile statistice specifice de punere în aplicare a nomenclatorului statistic al activităților economice NACE Revizia 2.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă de elaborarea, producerea și diseminarea statisticilor privind câștigurile salariale și costul forței de muncă este Direcția de statistica pieței muncii (DSPM) din cadrul BNS.

În afară de DSPM, în cadrul BNS, alte Direcții implicate în producerea datelor statistice: Direcția generală metode și inovații statistice (proiectarea eșantioanelor și calcularea

ponderilor); Direcția pentru proiectarea aplicațiilor informatice și Centrele regionale de statistică (colectează și verifică datele).

Tabelul 11. Capacități administrative ale BNS: DSPM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
8	**6**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind câștigurile salariale și costul forței de muncă, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Metodologiei și Instrumentarului cercetării statistice Structura câștigurilor salariale;
- Metodologiei privind estimarea Indicelui Costului Forței de Muncă.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind câștigurile salariale și costul forței de muncă, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Estimarea Indicilor Costului Forței de Muncă;
- Implementarea Cercetării statistice "Structura câștigurilor salariale";
- Pregătirea și transmiterea în adresa Eurostat a datelor și a Rapoartelor de calitate cu privire la Costul forței de muncă, Structura câștigurilor salariale și a Indicelui Costului Forței de Muncă.

Costuri

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE ce țin de câștigurile salariale și costul forței de muncă în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE, planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici”, sunt prezentate în **Tabelul 12.**

Tabelul 12. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind statistica câștigurilor salariale și costul forței de muncă

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
2459,0	1336,2	-	-	1122,8

18.2.3. Educație și formare

Subcapitol 18.2.3.1 Educație

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind educația - formarea include:

1. Codul educației nr. 152/2014 al Republicii Moldova;
2. Hotărârea Guvernului nr. 601/2020 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional de management în educație;
3. Hotărârea Guvernului nr. 114/2023 privind aprobarea Strategiei de dezvoltare „Educația 2030";
4. Hotărârea Guvernului nr. 199/2013 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților științifice;
5. Hotărârea Guvernului nr. 853/2015 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postliceal și postliceal nonterțiar, actualizat prin HG nr. 293/2024;
6. Hotărârea Guvernului nr. 425/2015 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor, actualizată prin HG nr. 294/2015;
7. Hotărârea Guvernului nr. 412/2024 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior;
8. Ordinul BNS nr. 60/2017 privind aprobarea chestionarelor privind activitatea instituțiilor de învățământ profesional tehnic secundar; activitatea instituțiilor de învățământ profesional tehnic postliceal; activitatea instituțiilor de învățământ superior la începutul anului de studii;
9. Ordinul BNS nr. 88/2017 privind aprobarea chestionarului referitor la studiile de doctorat;
10. Ordinul BNS nr. 63/2018 privind aprobarea chestionarului referitor la activitatea instituțiilor de educație timpurie;
11. Ordinul BNS nr. 30/2021 privind aprobarea chestionarului referitor la activitatea instituțiilor de învățământ primar și secundar general la începutul anului de studiu; personalul angajat în instituțiile de învățământ primar și secundar general la începutul anului de studiu;
12. Ordinul BNS nr. 46/2018 privind Metodologia anchetei privind formarea profesională în întreprinderi;
13. Ordinul BNS nr. 45/2021 privind chestionarul și instrucțiunile privind formarea profesională în întreprinderi.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind educația - formarea, se referă la 2 Regulamente: Regulamentul (CE) nr. 452/2008 și Regulamentul (UE) nr. 912/2013.

Cadrul administrativ

BNS colectează date statistice pentru toate nivelurile de învățământ (de la ISCED 0 la ISCED 8), în mod exhaustiv, prin anchete statistice anuale care acoperă toate instituțiile de

învățământ. Anchetele și instrucțiunile aferente sunt revizuite periodic și aprobate prin Ordinele BNS (ultima revizuire a anchetei în domeniul educației aprobată prin Ordinul BNS nr. 30/2021).

Direcția statistica educației, științei și culturii (DSEȘC) este responsabilă pentru producerea, și diseminarea statisticilor privind educația. Direcția este, de asemenea, responsabilă pentru producerea de statistici privind știința, cultura și sportul și, în viitor, pentru Ancheta educația adulților (AES).

Tabelul 13. Capacități administrative ale BNS: DSEȘC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**3**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind educația, vor fi întreprinse următoarele acțiuni**:**

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind producerea statisticii educației formale;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului cercetărilor statistice în domeniul educației formale;
- Proiect de Ordin pentru revizuirea clasificării naționale a programelor educaționale și a domeniilor de educație și formare pentru a asigura conformitatea deplină cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED 2011 și ISCED - F 2013);

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind educația, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor statistice cu privire la educația formală;
- Colectarea și prezentarea datelor pentru generarea datelor statistice privind Cheltuielile în educație ale instituțiilor de învățământ publice (bugetare și la autonomie financiară) pe niveluri educaționale ISCED 2011 în conformitate cu Metodologia UNESCO-OECD-Eurostat (UOE);
- Producerea și diseminarea datelor privind Cheltuielile în educație ale instituțiilor de învățământ publice (bugetare și la autonomie financiară) pe niveluri educaționale ISCED 2011 în conformitate cu Metodologia UNESCO-OECD-Eurostat (UOE) pe baza surselor de date administrative.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul

Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind educația - formarea, sunt prezentate în **Tabelul 14.**

Tabelul 14. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind educația - formarea

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
2321.54	632,8	159,8	UNICEF	1528,94

Subcapitol 18.2.3.2 Statistici privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții este listată la **Subcapitol 18.2.3.1 Educație - formare.**

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții sunt: Regulamentul (CE) nr. 1552/2005; Regulamentul (CE) nr. 198/2006; Regulamentul (UE) nr. 1153/2014; Regulamentul (UE) 2019/1700; Regulamentul delegat (UE) 2021/859; Regulamentul (CE) nr. 452/2008.

Cadrul administrativ

Direcția statistica educației, științei și culturii (DSEȘC) din cadrul BNS este responsabilă pentru producerea, și diseminarea statisticilor privind educația, pe viitor și de implementarea Anchetei educația adulților (AES). Direcția este, de asemenea, responsabilă pentru producerea de statistici privind știința, cultura și sportul. Direcția statistica pieței muncii (DSPM) este responsabilă de Cercetarea statistică *Formarea profesională continuă*.

Tabelul 15. Capacități administrative ale BNS: DSEȘC și DSPM

Direcția statistica educației, științei și culturii (DSEȘC)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
5	**3**	**2**
Direcția statistica pieței muncii (DSPM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
8	**6**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Metodologiei și Instrumentarului cercetării statistice Educația adulților (Ancheta privind Educația Adulților);
- Metodologiei și Instrumentarului cercetării statistice în gospodării "Educația adulților".

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea cercetării statistice în gospodăriile casnice „Educația Adulților” (AES);
- Implementarea cercetării statistice în întreprinderi „Formarea profesională continuă”.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții, sunt prezentate în **Tabelul 16.**

Tabelul 16. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
2228,0	1290,6	133,7	-	803,7

18.2.4. Sănătatea

Subcapitol 18.2.4.1 Sănătate publică

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind sănătatea publică include:

1. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială;
2. Hotărârea Guvernului nr. 503/2023 cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2023-2026;
3. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 cu privire la aprobarea Programului de lucrări statistice pentru anul 2025;

4. Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1058/2024 cu privire la aprobarea formularelor statistice medicale anuale;
5. Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1104/2024 cu privire la elaborarea și prezentarea rapoartelor statistice medicale anuale ale instituțiilor medico-sanitare pentru anul 2024;
6. Hotărârea Guvernului nr. 387/2023 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de sănătate "Sănătate 2030".

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind sănătatea include: Regulamentul (CE) nr. 1338/2008, Regulamentul (UE) nr. 2022/2294, Regulamentul (UE) nr. 2021/1901; Regulamentul (UE) nr. 328/2011; Regulamentul (UE) nr. 2019/1700; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2019/2181; Regulamentul delegat (UE) nr. 2024/297; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2529.

Cadrul administrativ

Direcția statistica sănătății, protecției sociale și justiției (DSSPSJ) din cadrul BNS este subdiviziunea responsabilă de diseminarea datelor legate de sănătatea publică, preluate de la deținătorii surselor de date administrative, în conformitate cu calendarul de diseminare.

Tabelul 17. Capacități administrative ale BNS: DSSPSJ

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**4**	**1**

Totodată, elaborarea și diseminarea statisticilor privind sănătatea publică intră în responsabilitatea următoarelor instituții:

Domeniul 1 - **Asistență medicală**

- Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) este autoritatea administrativă, aflată în subordinea Ministerului Sănătății, responsabilă de managementul și procesarea datelor statistice în domeniul ocrotirii sănătății. Unitatea dedicată din cadrul structurii ANSP este Direcția date statistice în sănătate (DDSS), având 16 funcții dedicate, din care 12 ocupate. ANSP colectează și analizează date administrative referitoare la unitățile de asistență medicală, resursele umane din domeniul sănătății, utilizarea asistenței medicale, cheltuielile și finanțarea asistenței medicale, precum și supravegherea bolilor și alți indicatori de sănătate publică. ANSP are rolul de a se asigura că datele privind sănătatea sunt înregistrate în mod sistematic și sunt accesibile pentru analiză.

Tabelul 18. Capacități administrative ale ANSP: Direcția date statistice în sănătate (DDSS)

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
16	**12**	**4**

Domeniul 2 - **Cheltuieli și finanțare în domeniul sănătății**

Statisticile privind cheltuielile cu asistența medicală în Republica Moldova se bazează pe date agregate din surse de date administrative deținute de diferite instituții publice. Organizarea conturilor naționale de sănătate implică următoarea structură instituțională:

- Ministerul Sănătății (MS) gestionează dezvoltarea și implementarea sistemului de conturi naționale în sănătate. Secția Conturi naționale în sănătate a ANSP (4 funcții, dintre care 1 ocupată) este unitatea responsabilă de colectarea, prelucrarea și raportarea datelor privind cheltuielile pentru sănătate.

Tabelul 19. Capacități administrative ale MS: Secția conturi naționale în sănătate (SCNS)

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	**1**	**3**

Alte instituții care contribuie la furnizarea datelor în domeniu sunt: Biroul Național de Statistică, Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) și Compania Națională de Asigurări Sociale (CNAS), care oferă date privind cheltuielile de sănătate ale gospodăriilor populației, executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și costurile asociate acordării biletelor de tratament. Banca Națională a Moldovei furnizează date cu privire la suma despăgubirilor plătite persoanelor asigurate de către companiile de asigurări pentru asigurările facultative de sănătate.

Domeniul 3 - **Cauzele decesului**

În Republica Moldova, producerea statisticilor naționale privind cauzele de deces este un proces de colaborare care implică mai multe structuri instituționale:

- **Furnizorii de servicii medicale** – experții din domeniul medical sunt responsabili pentru certificarea inițială a cauzei decesului utilizând certificate medicale electronice de deces. Aceste certificate detaliază cauza decesului în conformitate cu sistemul de codificare al Clasificării Internaționale a Bolilor (ICD) stabilit de OMS. În prezent, Republica Moldova utilizează cea de-a 10-a versiune a CIM. Codificarea cauzelor de deces se face de către experții din domeniul medical, în consultare cu specialiștii ANSP, dacă este necesar. Sistemul de informații privind cauzele medicale de naștere și deces lansat în septembrie 2024 permite notificarea activă a evenimentului de deces către oficiul local de stare civilă din subordinea Agenției Serviciilor Publice.

- **Agenția Servicii Publice** – este responsabilă de înregistrarea evenimentelor vitale, inclusiv a deceselor. ASP se asigură că cauzele de deces, astfel cum sunt stabilite de profesioniștii din domeniul sănătății, sunt documentate și introduse în sistemul de înregistrare civilă.

- **Agenția Națională de Sănătate Publică** extrage seturi de date din eCMND, calculează indicatorii legați de mortalitate, publică și difuzează date privind mortalitatea. ANSP este, de asemenea, responsabilă pentru administrarea sistemului informatic privind fișele

medicale de naștere și deces (eCMND), asigură comunicarea cu furnizorii de servicii medicale, împreună cu asistența tehnică pentru utilizatorii finali.

- **BNS** – aprobă și publică statisticile oficiale privind cauzele de deces prezentate de ANSP. Totodată, publică periodic rapoarte și seturi de date privind mortalitatea, inclusiv principalele cauze de deces.

- Instituţii care au acces la datele din SI eCMND: ANSP, furnizori publici și privați de servicii medicale, Centrul de Medicină Legală, Agenția Servicii Publice, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Biroul Național de Statistică, Casa Națională de Asigurări Sociale.

Domeniul 4 - **Starea de sănătate și factorii determinanți ai sănătății**

- Direcția statistica nivelului de trai (DSNT) din cadrul BNS, este responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea datelor din Cercetarea europeană privind sănătatea populației (EHIS), precum și de producerea și diseminarea *modulului Sănătate* (ILC3YB) cu întrebări legate de sănătate în EU-SILC;

Tabelul 20. Capacități administrative ale BNS: DSNT

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
9	**7**	**2**

- Direcția Statistica Forței de Muncă (DSFM) a BNS, este responsabilă de colectarea și producerea datelor în cadrul *variabilelor bienale „Starea de sănătate și dizabilitatea”* adăugate *Anchetei asupra forței de muncă*;

Tabelul 21. Capacități administrative ale BNS: DSFM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
6	**5**	**1**

Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și structurile sale teritoriale, aflate în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale – colectează și produce date administrative privind persoanele certificate cu dizabilități.

Domeniul 5 – **Accidente de muncă și boli profesionale** – a se vedea *secțiunea* privind ***sănătatea și securitatea la locul de muncă.***

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind sănătatea publică, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Instrumentarului (rapoartelor statistice și precizărilor metodologice) referitoare la echipamentele de asistență medicală, resursele umane în domeniul asistenței medicale și utilizarea asistenței medicale.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind sănătatea publică, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind echipamentele de asistență medicală, resursele umane în domeniul asistenței medicale și utilizarea asistenței medicale;
- Producerea și diseminarea statisticilor privind cauzele de deces;
- Transmiterea către Eurostat a datelor și metadatelor privind cauzele de deces;
- Producerea și diseminarea de statistici referitoare la cheltuielile și sursele de finanțare în domeniul sănătății;
- Implementarea Cercetării Europene privind Sănătatea Populației (EHIS).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 -2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind sănătatea publică, sunt prezentate în **Tabelul 22.**

Tabelul 22. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul sănătății publice

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
7677,26	1872,4	866,5	-	4938.36

Subcapitol 18.2.4.2 Sănătatea și securitatea la locul de muncă

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind sănătatea și securitatea la locul de muncă include:

1. Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1058/2024 cu privire la aprobarea formularelor statistice medicale anuale;

Statisticile privind Accidentele de muncă:

2. Legea nr. 186/2008 privind securitatea și sănătatea în muncă;
3. Hotărârea Guvernului nr. 1361/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă;

4. Ordinul Biroului Național de Statistică (BNS) nr. 45/2018 privind aprobarea formularului și precizărilor metodologice privind accidentele de muncă;

Statistica bolilor profesionale

5. Hotărârea Guvernului nr. 1282/2016 pentru aprobarea Procedurii de investigare și diagnosticare a bolilor profesionale;
6. Ordinul Ministerului Sănătății nr. 828/2011 privind aprobarea formularului de dosar medical primar;
7. Ordinul Ministerului Sănătății nr. 97/2017 privind punerea în aplicare a HG nr. 1282/2016.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea pentru statisticile privind sănătatea și securitatea la locul de muncă sunt: Regulamentul (CE) nr. 1338/2008, Regulamentul 2025/2001 Regulamentul (UE) nr. 349/2011 (Acțiunea de transpunere a Regulamentului va fi inclusă la cap.19); Regulamentul (UE) 2019/1700;

Cadrul administrativ

Direcția statistica pieței muncii (DSPM) din cadrul BNS este responsabilă de *statisticile privind accidentele de muncă.* Alte Direcții din cadrul BNS implicate sunt:

- Direcția generală metode și inovații statistice – eșantionare și ponderare;
- Centre regionale de statistică – colectarea și verificarea datelor;
- Direcția proiectare aplicații – dezvoltarea de software informatic.

Secția Sănătate ocupațională și siguranță chimică (sSOSC) deține Registrul de evidență a persoanelor cu boală (intoxicație) profesională.

Tabelul 23. Capacități administrative ale BNS: DSPM și DSFM

Direcția statistica pieței muncii (DSPM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
8	**6**	**2**
Direcția statistica forței de muncă (DSFM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
6	**5**	**1**

Inspectoratul de Stat al Muncii este responsabil pentru înregistrarea și cercetarea accidentelor de muncă.

În ceea ce privește ***statisticile referitoare la bolile profesionale,*** Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) înscrie cazurile noi în Registrul de evidență a persoanelor cu boală (intoxicație) profesională și diseminează datele în

Raportul anual cu privire la activitatea Agenției Naționale Pentru Sănătate Publică. La moment Biroul Național de Statistică nu diseminează date cu privire la bolile profesionale în statistica oficială.

Tabelul 24. Capacități administrative ale ANSP: SOSC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
9	**9**	**0**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind sănătatea și securitatea la locul de muncă, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea Instrumentarului modului ad-hoc la Ancheta Forței de Muncă pe anul 2028 „Accidente la locul de muncă și probleme de sănătate legate de locul de muncă" (LF8YE)"
- Modificarea Hotărârii de Guvern nr.1282/2016 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind modul de cercetare şi de stabilire a diagnosticului de boală (intoxicaţie) profesională;
- Modificarea Ordinului MS nr. 828/ 2011 cu privire la aprobarea formularelor de evidență medicală primară;
- Elaborarea Proiectului de Ordin pentru implementarea Regulamentului sanitar privind modul de cercetare şi stabilire a diagnosticului de boală profesională.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind sănătatea și securitatea la locul de muncă, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea datelor și metadatelor cu privire la accidentele de muncă și transmiterea acestora în adresa Eurostat;
- Producerea și diseminarea datelor privind cazurile recunoscute de boli profesionale.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025-2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind sănătatea și securitatea la locul de muncă sunt prezentate în **Tabelul 25.**

Tabelul 25. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statisticii privind sănătatea și securitatea la locul de muncă

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
526,54	456,4	-	-	70,0

18.2.5 Venituri și condiții de viață

Subcapitol 18.2.5.1 Cercetarea privind bugetele gospodăriilor casnice

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind statistica veniturilor și a condițiilor de viață include:

1. Hotărârea Guvernului nr. 471/2006 privind anchetele statistice în domeniul social pe gospodării;
2. Ordinul BNS nr. 82/2018 privind aprobarea instrumentarului CBGC;
3. Legea nr. 152/2012 privind minimul de subzistență;
4. Hotărârea Guvernului nr. 285/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind calculul mărimii minimului de subzistență;
5. Hotărârea Guvernului nr. 851/2005 privind crearea sistemului de monitorizare și evaluare a sărăciei.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind statistica veniturilor și a condițiilor de viață sunt: Regulamentul (UE) 2019/1700; Regulamentul delegat (UE) 2023/126; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2094;.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea datelor Cercetării bugetelor gospodăriilor casnice (CBGC) este Direcția statistica nivelului de trai (DSNT) din cadrul BNS. DSNT cuprinde 9 unități, 7 persoane de facto *(a se vedea Tabelul 20).*

De asemenea, alte Direcții din cadrul BNS care susțin activitatea DSNT sunt:

- Direcția generală metode și inovații statistice – eșantionare și ponderare;
- Direcția proiectare aplicații – dezvoltarea de software informatic;
- Direcția colectarea datelor în gospodării (coordonarea rețelei de intervievatori, care include 130 de intervievatori și 26 de supraveghetori (în cadrul centrelor statistice regionale).

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt prevăzute acțiuni de transpunere a cadrului normativ, privind statistica veniturilor și a condițiilor de viață.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind cercetarea privind bugetele gospodăriilor casnice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC), precum și transmiterea acestora la Eurostat.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice, sunt prezentate în **Tabelul 26**. *Subcapitol 18.2.4.2 Sănătatea și securitatea la locul de muncă.*

Tabelul 26. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1682,7	1490,1	192,60	Banca Mondială	-

***Subcapitole: 18.2.5.2. Cercetări europene armonizate privind utilizarea timpului*[1]**

18.2.5.3 Venituri, incluziune socială și condițiile de trai

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind venituri, incluziune socială și condiții de viață include:

1. Hotărârea Guvernului nr. 471/2006 privind anchetele statistice în domeniul social pe gospodării.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind venituri și condiții de trai sunt: Regulamentul UE 2019/1700; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2180; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2181; Regulamentul delegat (UE) ale

[1] Eurostat planifică următoarea rundă a cercetării TUS pentru anul 2032.

Comisiei: 2020/256; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2242; Regulamentul delegat (UE) 2020/258; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1721; Regulamentul delegat (UE) 2021/466; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2052; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2498; Regulamentul delegat (UE) 2023/212; Regulamentul 2024/2915.Regulamentul delegat (UE) 2025/367.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă cu dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea datelor EU-SILC este Direcția statistica nivelului de trai **(**DSNT**)** din cadrul BNS.

- Direcția colectarea datelor în gospodării acordă suport în colectarea datelor și coordonarea rețelei de intervievatori, care include 130 de intervievatori și 26 de supraveghetori (în cadrul centrelor statistice regionale).

Tabelul 27. Capacități administrative ale BNS (privind EU-SILC): DSNT

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
9	**7**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind veniturile, incluziunea socială și condițiile de trai, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind veniturile, incluziunea socială și condițiile de trai, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea Cercetării privind veniturile și condițiile de trai (EU SILC).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Planul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind venituri, incluziune socială și condiții de viață, sunt prezentate în **Tabelul 28.**

Tabelul 28. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind veniturile, incluziunea socială și condițiile de viață

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
4947,60	3028,04	192,6	-	1727,0

Subcapitol 18.2.5.4 Calitatea vieții

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind calitatea vieții include:

1. Ordinul BNS nr. 84/2024 privind aprobarea Metodologiei anchetei asupra forței de muncă;
2. Ordinul BNS nr. 82/2018 privind aprobarea instrumentarului HBS.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor referitoare la calitatea vieții este reprezentată de: Regulamentul UE 2019/1700; Comunicarea Comisiei către Consiliul şi Parlamentul European - Dincolo de PIB: măsurarea progreselor într-o lume în schimbare.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea statisticii calității vieții este Direcția statistica nivelului de trai **(**DSNT**)** din cadrul BNS.

Tabelul 29. Capacități administrative ale BNS: DSNT

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
9	**7**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt prevăzute acțiuni de transpunere a cadrului normativ, pentru statisticile privind calitatea vieții.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind calitatea vieții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind calitatea vieții.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” referitoare la calitatea vieții, sunt prezentate în **Tabelul 30.**

Tabelul 30. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind calitatea vieții

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
831,7	134,7	-	-	697,0

18.2.6 Protecția socială

Subcapitol 18.2.6.1 Protecția socială (SESPROS)

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă privind protecția socială include, în principal:

1. Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003;
2. Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală;
3. Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale;
4. Legea nr. 1585/1998 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală;
5. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială (LOS);
6. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 privind Programul de lucrări statistice;
7. Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 208/2015 privind clasificarea bugetară;
8. Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii;
9. Legea nr. 1544/1993 privind asigurarea pensiilor pentru militari și persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne;
10. Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru anumite categorii de cetățeni;
11. Legea nr. 1591/2002 privind protecția socială suplimentară a unor beneficiari de pensii, stabilite în sistemul public de asigurări sociale;
12. Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale;
13. Legea nr. 756/1999 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale;
14. Legea nr. 156/2019 privind acordarea de indemnizații în caz de deces al unuia dintre soți;
15. Legea nr. 105/2018 privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj;

16. Legea nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl;
17. Legea nr. 190/2003 cu privire la veterani;
18. Legea nr. 133/2008 privind asistența socială;
19. Legea nr. 123/1998 privind capitalizarea plăților periodice;
20. Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii;
21. Legea nr. 110/2025 cu privire la educația, fizică și sport;
22. Legea nr. 827/2000 privind fondul de susținere a populației;
23. Legea nr. 123/2010 privind serviciile sociale;
24. Legea nr. 198/2007 privind asistența juridică garantată de stat;
25. Legea nr. 317/2024 cu privire la veteranii de război;
26. Legea nr. 121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație;
27. Legea nr. 147/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative;
28. Legea nr. 1111/1997 privind asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova;
29. Legea nr. 39/2006 privind instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a activității de întreprinzător desfășurate în localitățile din stânga Nistrului ale raionului Dubăsari;
30. Legea nr. 127/2020 privind acordarea indemnizației urmașilor personalului medical decedat ca urmare a desfășurării activității medicale în lupta cu COVID-19;
31. Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice;
32. Hotărârea Guvernului nr. 1478/2002 privind alocațiile adresate familiilor cu copii;
33. Hotărârea Guvernului nr. 1245/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de stabilire, calcul și calcul al plății indemnizației pentru paternitate;
34. Hotărârea Guvernului nr. 334/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind funcționarea taberelor de odihnă și întreținere a sănătății pentru copii și adolescenți;
35. Hotărârea Guvernului nr. 290/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind prestațiile în sistemul public de asigurări sociale pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă a asiguraților prin tratament balnear;
36. Hotărârea Guvernului nr. 917/2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calcularea și plata indemnizației viagere pentru sportivii de performanță;
37. Hotărârea Guvernului nr. 78/1194 privind modul de calculare a vechimii în serviciu, de stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor pentru personalul militar, persoanele din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne, colaboratorii Centrului Național Anticorupție și din sistemul penitenciar;
38. Alte acte normative naționale cu privire la prestații sociale.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind protecția socială (ESSPROS), este: Regulamentul (CE) nr. 458/2007; Regulamentul (CE) nr. 1322/2007; Regulamentul (CE) nr. 10/2008; Regulamentul (UE) nr. 263/2011; Regulamentul (UE) nr. 110/2011.

Cadrul administrativ

Statisticile privind protecția socială se bazează, în principal, pe datele administrative furnizate de Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agenția pentru Gestionarea Serviciilor cu Specializare Înaltă, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de

Muncă, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, care participă în cadrul Programului anual de lucrări statistice, aprobat de guvern și prin urmare, la producerea de statistici oficiale privind protecția socială. Printre acestea, principalul furnizor de date este Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS). CNAS generează date din sistemul informațional „Protecția Socială" care formează registrul persoanelor asigurate, inclusiv al beneficiarilor de drepturi sociale; stabilirea și plata pensiilor, a alocațiilor și a altor prestații sociale. În cadrul BNS, Direcția responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea domeniul protecția socială este Direcția statistica sănătății, protecției sociale și justiției (DSSPSJ).

Tabelul 31. Capacități administrative ale BNS: DSSPSJ

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**4**	**1**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind protecția socială (SESPROS), vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea Instrumentarului cercetării Cheltuieli cu prestațiile sociale și veniturile instituțiilor non-profit, care deservesc gospodăriile;
- Elaborarea Metodologiei Sistemului european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind protecția socială (SESPROS), vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Compilarea și diseminarea statisticilor conform Sistemului european de statistici integrate privind protecția socială (SESPROS).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare a actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind protecția socială (ESSPROS) sunt prezentate în **Tabelul 32.**

Tabelul 32. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statisticii protecției sociale.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1487,0	643,0	-	-	844,0

18.2.7. Justiția și criminalitatea

Subcapitol 18.2.7.1 Siguranță și criminalitate

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile referitoare la siguranță și criminalitate include:

Colectarea și producerea de statistici privind criminalitatea:

1. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială (LOS);
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 privind Programul de lucrări statistice;
3. Legea nr. 216/2003 privind Sistemul informațional integrat automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni;
4. Hotărârea Guvernului nr. 633/2007 privind aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”;
5. Hotărârea Guvernului nr. 328/2012 privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”;
6. Hotărârea Guvernului nr. 317/2020 privind organizarea și funcționarea Serviciului Tehnologii Informaționale.

Colectarea și producerea de statistici din domeniul justiției:

7. Hotărârea Guvernului nr. 748/2024 cu privire la Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească;
8. Hotărârea Guvernului nr. 437/2018 privind organizarea și funcționarea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Sectorul criminalitate și justiție:

9. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV/2002;
10. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV/2003;
11. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI/2008, utilizat și pentru clasificarea contravențiilor.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind siguranța și criminalitatea include: Directiva 2002/90/CE, Directiva 2011/36/EU, Directiva 2013/40/EU (acțiuni de

transpunere sunt incluse în Capitolul 24 „Justiție, libertate, securitate”); Gentlemen's agreement 52005XG0303(01), link Stockholm Programme.

Cadrul administrativ

La implementarea Programului anual de lucrări statistice, aprobat anual de Guvern, precum și la elaborarea statisticilor oficiale privind criminalitatea și justiția participă Serviciul Tehnologii Informaționale (STI) și Inspectoratul General al Poliției (Inspectoratul Național de Securitate Publică) aflate în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, precum și de Agenția Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească și Administrația Națională a Penitenciarelor, aflate în subordinea Ministerului Justiției. STI este o autoritate administrativă din subordinea MAI, care asigură administrarea, întreținerea și dezvoltarea infrastructurii de tehnologie a informației și comunicațiilor, furnizarea de servicii legate de eliberarea și informațiilor în domeniile sale de activitate, precum și implementarea politicii de stat în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor în sfera de competență a ministerului. Personalul STI este de 110 unități.

Tabelul 33. Capacități administrative ale STI al MAI

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
2	**2**	**0**

Colectarea datelor cu privire la traficul de ființe umane este realizată de Inspectoratul Național de Investigații, având un total de 383 de unități. În cadrul inspectoratului funcționează Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane, având 21 unități de personal.

În cadrul BNS, Direcția responsabilă pentru centralizarea datelor administrative de la instituțiile relevante și diseminarea statisticilor oficiale privind criminalitatea și justiția penală este Direcția statistica sănătății, protecției sociale și justiției (DSSPSJ).

Tabelul 34. Capacități administrative BNS: DSSPSJ

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**4**	**1**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind siguranța și criminalitatea, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Elaborarea proiectului de Ordin cu privire la punerea în aplicare a Clasificării Internaționale a Crimelor în Scopuri Statistice (CICSS).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind siguranța și criminalitate, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la criminalitate și justiția penală conform Clasificării Internaționale a Crimelor în Scopuri Statistice.
- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la traficul de persoane.

Acțiuni de digitalizare a activității Agenției de Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească, dezvoltare a sistemului electronic de management a persoanelor condamnate sunt prevăzute în capitolul 23 „Justiție și drepturile fundamentale", precum și acțiunea de implementare a unui sistem de informații destinat creării și administrării Registrului de informații criminalistice și criminologice, compatibil cu sistemele de informații partajate la nivel național/internațional este prevăzută în capitolul 24 „ Justiție, libertate și securitate".

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind siguranța și criminalitatea, sunt prezentate în **Tabelul 35.**

Tabelul 35. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la siguranța și criminalitate

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1174,4	332,4	741	Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova (PNUD)	101

Subcapitol 18.2.7.2 Violența bazată pe gen

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile referitoare la violența bazată pe gen include:

1. Legea nr. 45/2007 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, inclusiv art.8 care prevede că: „*organele centrale de specialitate (Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării,*

Ministerul Culturii, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției), în limita competențelor lor, colectează sistematic date statistice pe domenii dezagregate pe sexe, oferă sprijin în realizarea de cercetări privind fenomenul violenței în familie";

2. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială;
3. Programul național de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 și Planul său de acțiuni (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2023), conform Obiectivului specific 4.4, acțiunile 4.4.5, 4.4.6;
4. Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 privind aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029 (acțiunile 49 și 50);
5. Dispoziția Guvernului privind aprobarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor GREVIO privind punerea în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) 2024-2028.

Legislația UE care prevede colectarea datelor, publicarea și diseminarea de statistici privind violența împotriva femeilor sau violența domestică este Directiva (UE) 2024/1385 (acțiuni de transpunere a Directivei sunt prevăzute în capitolul 23). Realizarea la intervale regulate, de cercetări în rândul populației/gospodăriilor pentru a evalua prevalența și tendințele tuturor formelor de violență, cad sub incidența prezentei directive.

Cadrul administrativ

În cadrul BNS, direcția responsabilă de dezvoltarea, producerea (colectarea, prelucrarea, analiza) și diseminarea datelor în domeniul violenței bazate pe gen este Direcția statistica sănătății, protecției sociale și justiției (DSSPSJ).

Tabelul 36. Capacități administrative ale BNS: DSSPSJ

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**4**	**1**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind violența bazată pe gen, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea proiectului de ordin privind aprobarea Instrumentarului cercetării UE privind Violența bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind violența bazată pe gen, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea cercetării statistice în gospodării ”Violența bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală”, diseminarea rezultatelor și transmiterea datelor la Eurostat.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare a Cercetării privind ”Violența bazată pe gen împotriva femeilor și alte forme de violență interpersonală” conform manualului Eurostat și acțiunilor, planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” referitoare la violența bazată pe gen, sunt prezentate în **Tabelul 37.**

Tabelul 37. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la violența bazată pe gen

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
7977,5	421,4	717,9	UN WOMEN and UNFPA, ,,Empowering Equality: Strengthening Gender Data Systems for Sustainable Development in ECA	6838,2

18.2.8 Cultură și sport

Subcapitol 18.2.8.1 Cultură și sport

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația națională relevantă pentru statisticile privind cultura și sportul include:

1. Legea nr. 413/1999 privind cultura;
2. Legea nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare;
3. Legea nr. 116/2014 privind cinematografia;
4. Legea nr. 160/2017 privind bibliotecile;

5. Legea nr. 262/2017 privind muzeele;
6. Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile publice.

Chestionarele și instrucțiunile pentru completarea acestora (inclusiv definițiile) privind activitatea instituțiilor de învățământ artistic extrașcolar, a sălilor de cinema, a muzeelor/galeriilor, a instituției de teatru și concerte, a organizațiilor de concerte impresare și a circului, a caselor de cultură și a bibliotecilor sunt aprobate prin Ordinele BNS nr. 88/2017 și nr. 51/2022.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind cultura și sportul este: Rezoluția nr. 95/C 327/01 a Consiliului; Rezoluția nr. 97/C 36/04 a Consiliului; Rezoluția nr. 2007/C 287/01 (Acțiuni de transpunere sunt incluse la Capitolul 26 ”Educație și cultură”); Regulamentul (UE) 2021/816 (Acțiuni de transpunere sunt incluse la Capitolul 26 ”Educație și cultură”); Council Resolution on the EU Work Plan For Culture 2023–2026; Recomandarea Consiliului din 26 noiembrie 2013 ; Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind promovarea integrării tematicii legate de tineret în procesele decizionale în materie de politici din Uniunea Europeană.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă pentru producerea statisticilor în domeniul culturii și sportului este Direcția statistica educației, științei și culturii (DSEȘC). Direcția este, de asemenea, responsabilă pentru educația formală și știință.

Statisticile privind cultura și sportul sunt elaborate cu sprijinul Ministerului Culturii și al Ministerului Educației și Cercetării.

Tabelul 38. Capacități administrative ale BNS: DSEȘC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**3**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind cultura și sportul, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic (chestionare și precizărilor metodologice) de producere a statisticii culturii (Activitatea unităţilor cultural artistice, participarea populației la activități culturale);
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic (chestionare și precizărilor metodologice) de producere a statisticii sportului (activitatea unităţilor sportive, participarea populației la sport).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind cultura și sportul, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor în domeniul culturii (activitatea unităţilor cultural artistice, participarea populației la cultură);
- Dezvoltarea capacităților personalului instituțiilor de cultură de colectare/ raportare a datelor statistice;
- Producerea și diseminarea statisticilor în domeniul sportului (activitatea unităţilor sportive, participarea populației la sport).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" pentru elaborarea statisticilor privind cultura și sportul sunt prezentate în **Tabelul 39.**

Tabelul 39. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica privind cultura și sportul

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1031,44	448,35	-	-	583,09

II. STATISTICI ECONOMICE

18.3.1 Conturi și statistici macroeconomice

Subcapitole

18.3.1.1 Euroindicatori/ PIEE,
18.3.1.2 Procedura privind dezechilibrele macroeconomice (PDM)
18.3.1.3 Sistemul european de conturi
18.3.1.4 Conturile sectoriale anuale;
18.3.1.5 Conturile sectoriale trimestriale
18.3.1.6 Conturile naționale trimestriale și anuale: agregatele principale
18.3.1.7 Tabelele resurselor, utilizărilor și de intrări-ieșiri
18.3.1.8 Conturi regionale
18.3.1.9 Monitorizarea resurselor proprii Venitul Net Brut (VNB)
18.3.1.10 Monitorizarea resurselor proprii, taxa pe valoarea adăugată (TVA)
18.3.1.11 Pensii privind asigurările sociale

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind conturi și statistici macroeconomice este:

1. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială;
2. Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei;
3. Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală;
4. Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanţiile de stat şi recreditarea de stat;
5. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 privind Planul anual de lucrări statistice pentru 2025;

Ordine ale Biroului Național de Statistică (BNS), inclusiv:

6. Ordinul BNS nr. 18(a)/2017 privind aprobarea Metodologiei și metodelor de elaborare a produsului intern brut regional;
7. Ordinul BNS nr. 35/2022 privind aprobarea Politicii de revizuire a datelor, metadatele statistice elaborate de BNS.

Publicații elaborate de BNS care cuprind date statistice privind conturile naționale:

8. Conturi naționale și regionale, edițiile 2002-2023;
9. Anuarul statistic, edițiile 2002-2023;
10. Moldova în cifre, manual statistic de buzunar, edițiile 2006-2024.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor de conturi și macroeconomice, este: Communication of the Commission to the European Parliament and the Council on Eurozone statistics towards improved methodologies for Eurozone statistics and indicators; Regulamentul (UE) nr. 1176/2011; Regulamentul (UE) nr. 1174/2011; Regulamentul (UE) nr. 549/2013; Regulamentul delegat (UE) nr. 2015/1342; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 724/2014; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/2304 al Comisiei; Regulamentul delegat (UE) 2015/1365; Regulamentul (UE) 2023/734; Regulamentul (CE) nr. 2223/96; Regulamentul (CE) nr. 448/98; Regulamentul (CE) nr. 1889/2002; Decizia Comisiei din 22 februarie 1994; Regulamentul (UE, Euratom) 2022/615 (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 ”Prevederi financiare și bugetare”); Regulamentul (UE) 2019/516; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1546; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2493 (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 ”Prevederi financiare și bugetare”); Decizia (UE, EURATOM) 2020/2053 (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 ”Prevederi financiare și bugetare”); Regulamentul (UE, Euratom) nr. 609/2014 (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 ”Prevederi financiare și bugetare”); Regulamentul delegat (UE) 2020/2147; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1947; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1948 (Acțiuni de transpunere incluse la Capitolul 33 ”Prevederi financiare și

bugetare"); Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1949; Regulamentul (UE, Euratom) 2021/768.

Cadrul administrativ

Instituțiile responsabile pentru producerea și diseminarea datelor privind statistici de conturi și macroeconomice, sunt:

BNS, în special Direcția generală conturi naționale (DGCN): este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticilor privind *Conturile naționale, Conturile sectoriale anuale, Conturile sectoriale trimestriale, Conturile naționale trimestriale și anuale, agregatele principale, Tabelele resurselor utilizărilor și intrărilor ieșirilor, Conturile regionale, Monitorizarea resurselor proprii, Venitul Național Brut, Monitorizarea resurselor proprii, taxa pe valoarea adăugată (TVA), Drepturile de pensie acumulate la zi în cadrul asigurărilor sociale.*

Tabelul 40. Capacități administrative ale BNS: DGCN

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	**8**	**5**

BNS, cu următoarele diviziuni structurale de sprijin**:**

- Direcția statistica prețurilor de consum: cu 7 posturi și 3 angajați de facto;
- Direcția statistica comerțului exterior: cu 7 posturi și 6 angajați de facto;
- Direcția generală statistica întreprinderilor: cu 29 de posturi și 16 angajați de facto;
- Direcția statistica forței de muncă: cu 8 posturi și 6 angajați de facto.

Ministerul Finanțelor (MF), cu următoarele departamente structurale:

- Direcția raportare din cadrul Direcției Generale Trezoreria de Stat
- Secțiunea analiză, strategie și risc din cadrul Direcției Generale Datoria Sectorului Public și Asistență Externă

Tabelul 41. Capacități administrative ale MF: DR și SASR

Direcția raportare (DR) din cadrul Direcției Generale Trezoreria de Stat: (DGTS)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
7	**5**	**2**
Secția analiză, strategie și risc (SASR) din cadrul Direcției Generale Datoria Sectorului Public și Asistență Externă (DGDSPAE)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**

4	**2**	**2**

Banca Națională a Moldovei (BNM), Departamentul Statistică și Date (DSD), cu direcțiile:

- Direcția Statistică Monetară și Financiară (DSMF) cu 10 posturi, inclusiv 1 post vacant;
- Direcția Statistica Sectorului Extern (DSCI) cu 16 posturi, din care 2 posturi vacante.

Tabelul 42. Capacități administrative ale BNM: DSMF și DSSE

Direcția Statistică Monetară şi Financiară (DSMF)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
10	**9**	**1**
Direcția Statistică Conturi Internaționale (DSCI)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
16	**14**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind pensiile și asigurările sociale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei elaborării conturilor naționale;

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind pensiile și asigurările sociale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni**:**

- Alinierea în continuare a conturilor naționale în conformitate cu cerințele Sistemului European de Conturi 2010 (SEC 2010) și punerea în aplicare a regulamentelor (UE) privind conturile naționale nefinanciare. Transmiterea datelor și rapoartelor de calitate către Eurostat.
- Compilarea tabelului resurse - utilizări pe baza SEC 2010;
- Elaborarea calculelor cu privire la Venitul Național Brut (VNB) în corespundere cu ESA 2010.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" referitoare la conturi și statistici macroeconomice, sunt prezentate în **Tabelul 43.**

Tabelul 43. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica macroeconomică

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
12389,7	3610,8	192,6	Uniunea Europeană	8586,3

Subcapitol 18.3.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația relevantă UE este formată din următoarele acte:

- **Regulamentul (CE)** nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 ianuarie 2005 *privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe*, inclusiv modificările operate prin **Regulamentul (UE)** nr. 555/2012 al Comisiei din 22 iunie 2012 *de modificare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe, în ceea ce privește actualizarea cerințelor referitoare la date și la definiții*;
- **Regulamentul (CE)** nr. 601/2006 al Comisiei din 18 aprilie 2006 *de punere în aplicare al Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește formatul și procedura de transmitere de date*, inclusiv modificările operate prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 228/2014 al Comisiei din 10 martie 2014 *de modificare a Regulamentului (CE) nr. 601/2006 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe, cu privire la formatul și la procedura pentru transmiterea de date*;
- **Regulamentul (CE)** nr. 1055/2008 al Comisiei din 27 octombrie 2008 *de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind criteriile de calitate și calitatea raportării statisticilor referitoare la balanța de plăți*, inclusiv modificările operate prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1472 al Comisiei din 17 iulie 2023 *de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1055/2008 în ceea ce privește frecvența cu care statele membre furnizează rapoartele lor privind calitatea (Text cu relevanță pentru SEE)*.

Regulamentul (CE) nr.184/2005 precizează, în special, informațiile statistice pe care Comisia trebuie să le obțină din partea statelor membre pentru realizarea statisticilor comunitare privind balanța de plăți, comerțul internațional cu servicii și investițiile străine directe. În scopul elaborării și diseminării acestor statistici comunitare, Comisia și statele membre cooperează și se consultă reciproc cu privire la calitatea datelor furnizate și modalitățile de diseminare a acestora.
Regulamentul se bazează pe prevederile metodologice ale Manualului Balanței de plăți și poziției investiționale internaționale a FMI, ediția a 6-a (BPM6), recomandări metodologice care sunt utilizate și de către BNM.

Totodată, regulamentul prevede mai multe seturi de statistici ce urmează a fi prezentate către Comisie de către toate țările membre, conform anexelor la regulament (revizuite prin Regulamentul (UE) nr. 555/2012 al Comisiei din 22 iunie 2012 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 184/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe, în ceea ce privește actualizarea cerințelor referitoare la date și a definițiilor).

De menționat că UE planifică să modifice Regulamentul (CE) nr. 184/2005, în vederea includerii noilor recomandări metodologice de compilare în baza Manualului balanței de plăți și a poziției internaționale investiționale a FMI (ediția a 7-a), care a fost aprobat în prima jumătate a anului 2025..

Deși o parte din datele solicitate conform Regulamentului (CE) nr. 184/2005 sunt produse de către BNM (în special Balanța de plăți trimestrială, poziția investițională internațională trimestrială și unii indicatori aferenți acestora în distribuție geografică), acestea nu dispun de distribuția geografică sau nivelul de detaliere solicitat. În ceea ce privește balanța de plăți lunară, aceasta încă nu se produce de către BNM.

Concomitent, în conformitate cu art. 7 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2021/1230 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind plățile transfrontaliere în Uniune „*Statele membre nu trebuie să prevadă obligații naționale de raportare pe bază de decontări ale prestatorilor serviciilor de plată pentru statistica balanțelor de plăți aferente operațiunilor de plată ale clienților lor*.”. Statistica produsă de BNM se bazează substanțial pe Raportul privind operațiunile internaționale (HCA al BNM nr. 61/1997), care în esență este interzis prin Regulamentul (UE) 2021/1230.

În privința **Regulamentului (CE)** nr. 601/2006 și **Regulamentului (CE)** nr. 1055/2008 nu sunt prevăzute acțiuni normative.

La 9 ianuarie 2025, de către Comitetul Executiv al BNM a fost aprobată foaia de parcurs pentru alinierea statisticii balanței de plăți, poziției investiționale internaționale și datoriei externe a Republicii Moldova, la cerințele Uniunii Europene, formulată în baza recomandărilor primite de la experți din UE prin intermediul misiunii TAIEX. În perioada imediat următoare se va iniția implementarea acțiunilor prioritare, preconizate pe termen

scurt în foaia de parcurs.

Cadrul administrativ

Direcția statistica sectorului extern (DSSE) din cadrul Departamentului Statistică și Date (DSD) al BNM este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticii sectorului extern, inclusiv balanța de plăți, poziția investițională internațională, statistica comerțului internațional cu servicii și statistica privind investițiile străine directe.

Tabelul 44. Capacități administrative ale BNM: DSSE din cadrul DSD

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
16	**14**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederile regulamentelor UE nr. 184/2005, nr. 601/2006 și nr. 1055/2008. Totuși, este necesară revizuirea de către BNM a cadrului normativ secundar (*regulamente, instrucțiuni, ghiduri etc.*) în vedere asigurării colectării, procesării și producerii statisticii oficiale în conformitate cu detalierea și termenii prevăzuți în Regulamentul (CE) nr. 184/2005.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative a fost identificată următoare activitate:

- Înlocuirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE – ianuarie 2028.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate în Anexa „A” din PNA pentru fiecare acțiune în parte, potrivit Instrumentului de calcul al costurilor prezentat de Biroul pentru Integrare Europeană inclusiv în **Tabelul 45** de mai jos.

Tabelul 45. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind balanța de plăți și poziția internațională investițională

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
300,44*	-	-	-	-

*Costurile sunt acoperite din bugetul BNM.

Subcapitol 18.3.1.13 Remunerarea și pensiile personalului UE

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind remunerarea și pensiile personalului UE este:

Legislația națională privind gestionarea resurselor umane publice:

1. Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
2. Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;
3. Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;
4. Legea nr. 155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice;
5. HG nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public;
6. Legea nr. 25/2008 privind Codul de conduită al funcționarului public.

Legislația națională privind remunerarea functionarilor publici:

7. Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
8. Legea nr. 418/2023 bugetului de stat (legi specifice în fiecare an);
9. HG nr. 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Legislația națională privind sistemul public de pensii:

10. Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii;
11. Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale;
12. HG nr. 165/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor.

Legislația națională privind domeniul statistic

13. Ordinul BNS nr. 50/2018 privind aprobarea Metodologiei de calcul a Indicelui Prețurilor de Consum.

Legislația UE relevantă pentru elaborarea statisticilor privind remunerarea și pensiile personalului UE este: Regulamentul nr. 31 (EEC), 11 (EAEC).

Cadrul administrativ

În cadrul BNS, subdiviziunile responsabile de indicatorii utilizați pentru estimarea remunerării și pensiilor personalului UE sunt:

- Direcția de statistica pieței muncii;

- Direcția de statistică a prețurilor de consum;
- Direcția generală conturi naționale;

Tabelul 46. Capacități administrative ale BNS: DSPM, DSPC, DCN

Direcția de statistica pieței muncii (DSPM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
8	**6**	**2**
Direcția de statistică a prețurilor de consum (DSPC)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
7	**3**	**4**
Direcția generală conturi naționale (DGCN)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
13	**8**	**5**

Direcția managementul funcției publice (DMFP) din cadrul *Cancelariei de Stat (CS) este* responsabilă de gestionarea resurselor umane din administrația publică.

Tabelul 47. Capacități administrative ale CS: DMFP

Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
10	**7**	**3**

Direcția politici salariale (DPS) din cadrul *MF* este responsabil de politica privind remunerarea în sectorul bugetar, inclusiv remunerarea funcționarilor publici.

Tabelul 48. Capacități administrative ale MF: DPS

Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
8	**5**	**3**

Direcția politici de asigurări sociale (DPAS) din cadrul *Ministerului Muncii și Protecției Sociale* (MMPS) este responsabil de politica de asigurări sociale, inclusiv de politica privind pensiile.

Tabelul 49. Capacități administrative ale MMPS: DPAS

Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
5	**4**	**1**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Articolele 64-65 și anexa XI pentru salarii și coeficienți corectori, articolul 83 și anexa XII pentru pensii din Regulamentul nr. 31 (CEE), 11 (CEEA) de stabilire a Statutului funcționarilor și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunității Economice Europene și ai Comunității Europene a Energiei Atomice, precum și modificările ulterioare nu conțin prevederi de transpunere.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Articolele 64-65 și anexa XI pentru salarii și coeficienți corectori, articolul 83 și anexa XII pentru pensii din Regulamentul nr. 31 (CEE), 11 (CEEA) de stabilire a Statutului funcționarilor și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai Comunității Economice Europene și ai Comunității Europene a Energiei Atomice, precum și modificările ulterioare nu conțin prevederi de implementare.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

La Subcapitol 18.3.1.13 Remunerarea și pensiile personalului UE nu sunt prevăzute costuri întrucât nu sunt acțiuni de transpunere și implementare a actelor juridice UE.

Subcapitol 18.3.1.14 Conturile financiare

Prezentare generală a situației

Conturile financiare ale Republicii Moldova (RM) sunt elaborate în baza principiilor metodologice ale Sistemului de Conturi Naționale (SCN) adoptate în 2008 în comun cu FMI, BM, UE, OCDE și ONU. Conturile financiare (*atât cele anuale, cât și cele trimestriale*) sunt întocmite de către BNM. În același timp, BNM interacționează în mod regulat cu Biroul Național de Statistică, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Pieței Financiare, Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare și alte autorități naționale pentru schimbul de informații, furnizarea estimărilor, analiza și validarea rezultatelor obținute. Cooperarea dintre BNM și instituțiile menționate este asigurată prin acorduri bilaterale de cooperare.

Cadrul legislativ

Legislația relevantă UE este formată din următoarele acte:

- **Regulamentul (UE)** nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 *privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană (Text cu relevanță pentru SEE)*, inclusiv modificările operate prin Regulamentul delegat (UE) 2015/1342 al Comisiei din 22 aprilie 2015 *de modificare a metodologiei de clasificare a produselor în funcție de domeniul de activitate, din anexa A la Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)*;

- **Regulamentul de punere în aplicare (UE)** 2016/2304 al Comisiei din 19 decembrie 2016 *referitor la modalitățile, structura, periodicitatea și indicatorii de evaluare ai rapoartelor privind calitatea datelor transmise în temeiul Regulamentului (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE)*;

- **Regulamentul de punere în aplicare (UE)** nr. 724/2014 al Comisiei din 26 iunie 2014 *privind standardul de schimb pentru transmiterea de date solicitate prin Regulamentul (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană (Text cu relevanță pentru SEE).*

În anul 2025 au fost publicate noile standarde internaționale aferente Sistemului de conturi naționale. Astfel, Regulamentul (UE) nr. 549/2013 urmează a fi revizuit și actualizat.

Terminologia și metodologia utilizată de către BNM la elaborarea statisticii conturilor financiare sunt în concordanță cu definițiile Sistemului de conturi naționale, ediția 2008, pe care se bazează și Regulamentul (UE) nr. 549/2013. Prin urmare, nu sunt preconizate acțiuni normative, fiind necesare unele activități de implementare a prevederilor actelor sus menționate.

Cadrul administrativ

Direcția statistică monetară și financiară (DSMF) din cadrul Departamentului de Statistică și Date (DSD) al BNM este responsabilă de elaborarea și diseminarea conturilor financiare, implicând trei executori și șeful direcției.

Angajații direcției, implicați în compilarea conturilor financiare, sunt responsabili de colectarea și analiza datelor primare, elaborarea estimărilor, producerea datelor conturilor financiare și compilarea materialelor analitice corespunzătoare, validarea calculelor, estimărilor și materialelor analitice aferente. În același timp, se analizează în permanență eventualele modalități de dezvoltare a conturilor financiare.

Tabelul 50. Capacități administrative ale BNM: DSMF din cadrul DSD

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
10	**9**	**1**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederilor Regulamentelor UE nr. 549/2013, nr. 2016/2304 și nr. 724/2014, fiind necesare doar acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

BNM a finalizat compilarea tranzacțiilor financiare, datele fiind diseminate (la început ca date experimentale), iar în perioada următoare va continua procesul de aliniere la cerințele ESA 2010, cu stabilirea următoarele obiective pe termen mediu:

- reducerea decalajului de timp pentru producerea datelor (*până la sfârșitul anului 2026*);
- dezvoltarea procesului decompilare „*altor fluxuri"*, care împreună cu fluxurile din tranzacțiile financiare, vor permite explicarea modificărilor în stocuri (*până la sfârșitul anului 2030*);
- compilarea datelor neconsolidate (actualmente pentru mai multe sectoare datele sunt produse doar consolidat); procesul se află în derulare și depinde preponderent de disponibilitatea datelor sursă (*de ex. disponibilitatea datelor detaliate ale administrației publice, datele privind interacțiunea societăților comerciale nefinanciare etc.*);
- îmbunătățirea acoperirii sectoriale, în special în ceea ce privește sectorul financiar și sectorul gospodăriilor. Acest proces este în derulare și depinde de disponibilitatea datelor.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative de transpunere și implementare a actelor UE în legislația națională privind conturile financiare constituie suma de 65,86 mii lei (costuri acoperite din bugetul BNM).

Subcapitol 18.3.1.15 Indicatori monetari și financiari

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația relevantă UE este formată din următoarele acte:

- Regulamentul (UE) nr. 1072/2013 al Băncii Centrale Europene din 24 septembrie 2013 privind statisticile referitoare la ratele dobânzii practicate de instituțiile financiare monetare (reformare)(BCE/2013/34);
- Regulamentul (UE) 2021/379 al Băncii Centrale Europene din 22 ianuarie 2021 privind posturile din bilanț ale instituțiilor de credit și ale sectorului instituții financiare monetare (reformare)(BCE/2021/2).

Cadrul administrativ

Direcția statistică monetară și financiară (DSMF) din cadrul Departamentului de Statistică și Date (DSD) al BNM este responsabilă de elaborarea și difuzarea statisticii monetare. În procesul de transpunere și implementare a actelor UE aferente statisticii în domeniul asigurărilor este implicat un angajat și șeful direcției.

Tabelul 51. Capacități administrative ale BNM: DSMF din cadrul DSD

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
10	**9**	**1**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederilor Regulamentelor UE nr. 1072/2013 și nr. 2021/379.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative au fost identificate următoarele activități:

➢ Revizuirea și actualizarea cerințelor de raportare în vederea conformării cu cerințele UE - decembrie 2027;

➢ Dezvoltarea și îmbunătățirea statisticilor referitoare la societățile de asigurări, organizațiile de credit nebancare - decembrie 2027;

➢ Dezvoltarea procesului de verificare încrucișată a datelor referitoare la statisticile monetare și financiare - decembrie 2027;

➢ Elaborarea procedurii controalelor tematice – februarie 2026;

➢ Continuarea automatizării procesului de elaborare a statisticilor monetare și financiare

Subcapitol 18.3.1.16 Statistici privind finanțele publice - Metodologie

18.3.1.17. Statistici privind finanțele publice – Producerea datelor

18.3.1.18. Statistici privind finanțele publice – Metodologia II

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind finanțele publice este:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea fiscal-bugetară;
3. Legea nr. 113/2007 contabilității;
4. Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale;
5. Legea bugetului de stat anual;
6. Legea nr. 419/2006 privind datoria sectorului public, garanțiile administrației centrale și împrumuturile din împrumuturi de stat;
7. Legea nr. 548/1995 privind Banca Națională a Moldovei;

8. Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007 privind anumite măsuri de aplicare a Legii nr. 419/2006 privind datoria sectorului public, garanțiile administrației centrale și împrumuturile din împrumuturi de stat impune Ministerului Finanțelor să compileze și să disemineze date privind datoria și conferă Ministerului Finanțelor autoritatea de a colecta date privind datoria de la alte agenții;
9. Hotărârile Guvernului pentru aprobarea Programului de lucrări statistice anuale;
10. Normele privind execuția în numerar a bugetelor componente ale bugetului public național și a fondurilor extrabugetare prin contul unic de trezorerie al Ministerului de Finanțe, aprobate prin Ordinul Ministerului de Finanțe nr. 215/2015;
11. Planul de conturi și Normele privind contabilitatea și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 216/2015;
12. Clasificația bugetară aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 208/2015.

Legislația relevantă UE privind finanțele publice este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) nr. 549/2013; Regulamentul (UE) 2023/734; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/2304 al Comisiei; Regulamentul (CE) nr. 479/2009; Regulamentul (UE) nr. 220/2014 al Comisiei; Regulamentul (UE) nr. 679/2010; Regulamentul (UE) nr. 1177/2011 al Consiliului; Regulamentul (UE) nr. 1176/2011; Directiva 2011/85/UE a Consiliului; Regulamentul (CE) nr. 995/2001; Directiva (UE) 2024/1265.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea statisticii privind finanțele publice (GFS) în Republica Moldova sunt împărțite între mai multe instituții: BNS, MF și BNM.

BNS este responsabil pentru compilarea conturilor nefinanciare pentru toate sectoarele instituționale. Direcția responsabilă în cadrul BNS pentru producerea datelor privind statistica macroeconomică este Direcția generală conturi naționale (DGCN).

Tabelul 52. Capacități administrative ale BNS: DGCN

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
13	**8**	**5**

MF este responsabil de compilarea și diseminarea datelor privind executarea bugetului public național, operațiunile administrației publice, datoria administrației centrale, datoria publică brută și datoria externă, precum și transmiterea acestor date către Fondul Monetar Internațional (FMI). În cadrul MF este responsabil: Direcția generală al Trezoreriei de Stat/ Direcția raportare și Direcția generală datoria sectorului public și asistență externă/ Secția analiză, strategie și risc.

Tabelul 53. Capacități administrative ale MF: DGTS/ DR și DGDSPAE/SASR

Direcția generală al Trezoreriei de Stat/ Direcția raportare (DGTS/DR)

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	**5**	**2**
Direcția generală datoria sectorului public și asistență externă/Secția analiză, strategie și risc (DGDSPAE/SASR)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
4	**2**	**2**

BNM este responsabilă de compilarea conturilor financiare pentru toate sectoarele instituționale, inclusiv pentru sectorul general guvernamental. Acționează în calitate de agent fiscal al statului și furnizează Ministerului Finanțelor rezultatele licitațiilor de titluri de stat. BNM este responsabilă de compilarea și diseminarea în cadrul SDDS a datelor privind:

I. Sectorul financiar:
- Instituțiile financiare de depozitare;
- Banca centrală;
- Ratele dobânzii.

II. Sectorul extern:
- Balanța de plăți;
- Rezervele internaționale și lichiditatea în valută;
- Poziția investițională internațională;
- Datoria externă;
- Cursurile de schimb.

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind finanțele publice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de ordin privind aprobarea inventarului procedurii de deficit excesiv.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind finanțele publice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea statisticilor privind Statistica Finanțelor Publice (GFS) și Procedurile de Deficit Excesiv (EDP). Transmiterea datelor și rapoartelor de calitate către Eurostat.
- Elaborarea inventarului procedurii de deficit excesiv.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” referitoare la statistica finanțelor publice (GFS), sunt prezentate în **Tabelul 54.**

Tabelul 54. Estimarea costurilor de implementare ale activităților planificate în domeniul statistica finanțelor publice

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
8253,5	1599,5	-	-	6654,0

18.3.2 Statistica întreprinderilor

Subcapitol 18.3.2.1 Registrele business și unități statistice

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind Registrele business și unități statistice este:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025;
3. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 40/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a indicatorilor statistici privind demografia întreprinderilor.

Legislația relevantă UE privind registrele business și unități statistice este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) 2019/2152; Regulamentul (CEE) nr. 696/93; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1197 ; Regulamentul (CE) nr. 295/2008; Regulamentul (CE) nr. 97/2009; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1840

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția surse de date alternative și instrumente inovatoare în statistică (DSDAIIS), este responsabilă de menținerea și actualizarea registrului business.

Direcții de sprijin: Direcția Generală Tehnologii Informaționale; Direcția generală metode și inovații statistice; Direcția generală statistica întreprinderilor; Centrele teritoriale de statistică; Direcția Diseminare și Comunicare.

Tabelul 55. Capacități administrative ale BNS: DSDAIIS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**3**	**2**

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind registrele business și unități statistice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind activitatea de cercetare și dezvoltare în învăţământul superior, sectorul public, sectorul întreprinderilor de afaceri și sectorul non-profit.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind registrele business și unități statistice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea indicatorilor suplimentari pentru demografia întreprinderilor (de exemplu high-growth enterprises) conform cerințelor UE;
- Reproiectarea sistemului informațional al Registrului întreprinderilor;
- Completarea Registrului întreprinderilor cu unitățile statistice lipsă conform cerințelor UE.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind registrele business și unități statistice și statisticile structurale ale întreprinderilor, sunt prezentate în **Tabelul 56.**

Tabelul 56. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind registrele business și unități statistice și statisticile structurale ale întreprinderilor

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1242,6	144,0	-	-	1098,6

Subcapitole:

18.3.2.2 Statisticile privind Ancheta structurală anuală (ASA) a întreprinderilor

18.3.2.3 PRODCOM

18.3.2.4. Statistici pe termen scurt (STS) ale întreprinderilor

18.3.2.5. Statistici privind filialele străine (FATS)

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind ASA, PRODCOM, STS, FATS este:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025;
3. Ordinul BNS nr. 72/2023 cu privire la aprobarea Nomenclatorului produselor și serviciilor industriale (PRODMOLD, lista 2022);
4. Ordinul BNS nr. 68/2017 cu privire la aprobarea chestionarului statistic PRODMOLD-A „Ancheta statistică anuală a producției industriale”
5. Decizia Colegiului BNS nr. 5/4/2014 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a indicelui producției industriale;
6. Decizia Colegiului BNS, nr. 5/3/2014 privind aprobarea Metodologiei de calcul a indicelui cifrei de afaceri industriale;
7. Decizia Colegiului BNS, nr. 7/2008 privind aprobarea Metodologiei de calcul a indicelui prețurilor producției industriale;
8. Ordinul BNS nr. 40/2023 privind aprobarea Metodologiei de calculare a indicatorilor statistici privind demografia întreprinderilor;
9. Ordinele BNS cu privire la aprobarea instrumentarului statistic:
    - nr. 68/2017 privind aprobarea chestionarului statistic lunar PRETIND „Ancheta prețurilor producției industriale”;
    - nr. 63/2018 privind aprobarea chestionarului statistic IND-TS „Indicatori pe termen scurt în industrie”;
    - nr. 71/2019 privind aprobarea chestionarului statistic CONS-TS „Indicatori pe termen scurt în construcții”;
    - nr. 89/2023 privind aprobarea chestionarului statistic 1-AC „Autorizații de construire eliberate pentru clădiri” (trimestrial);
    - nr. 23/2020 privind aprobarea chestionarului statistic trimestrial M1 „Câștiguri”.

Legislația relevantă UE privind statisticile structurale, PRODCOM, Statistici pe termen scurt ale întreprinderilor și Statistici privind filialele străine (FATS) este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) 2019/2152; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1197; Decizia de punere în aplicare (UE) 2021/1003; Regulamentul (CE) nr. 184/2005.

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcției generale statistica întreprinderilor, în colaborare cu alte unități, este responsabilă de colectarea, validarea și difuzarea statisticilor structurale, PRODCOM, STS, și FATS.

Tabelul 57. Capacități administrative ale BNS: DGSÎ

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
30	**21**	**9**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind ASA, PRODCOM, STS, FATS, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea Metodologiei vizând Statistica Filialelor Străine.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind ASA, PRODCOM, STS, FATS, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Realizarea cercetărilor din sectorul antreprenorial (Ancheta Structurală Anuală, Statistica filialelor străine) (32020R1197);
- Realizarea cercetării PRODCOM (32020R1197);
- Elaborarea Statisticilor pe Termen Scurt (STS) (32020R1197);

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind ASA, PRODCOM, STS și FATS, sunt prezentate în **Tabelul 58.**

Tabelul 58. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind ASA, PRODCOM, STS și FATS.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1039,7	351,0	-	-	688,7

Subcapitol 18.3.2.6 Investiții străine directe

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Nu sunt acte sau activități separate, fiind aplicabilă informația prezentată la Subcapitolul *[Statistici economice/Conturi și statistici macroeconomice] Balanța de plăți și poziția internațională investițională.*

Cadrul administrativ

Direcția statistica sectorului extern (DSSE) din cadrul Departamentului de Statistică și Date (DSD) al BNM este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticii sectorului extern, inclusiv balanța de plăți, poziția investițională internațională, statistica comerțului internațional cu servicii și statistica privind investițiile străine directe. În cadrul direcției sunt 16 angajați, dintre care 2 posturi sunt vacante, toți fiind implicați la anumite etape în procesul de producere și diseminare a statisticii, conform domeniului de responsabilitate.

Tabelul 59. Capacități administrative ale BNM: DSSE din cadrul DSD

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
16	**14**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederile regulamentelor UE nr. 184/2005, nr. 601/2006 și nr. 1055/2008. Totuși, este necesară revizuirea de către BNM a cadrului normativ secundar (*regulamente, instrucțiuni, ghiduri etc.*) în vedere asigurării colectării, procesării și producerii statisticii oficiale în conformitate cu detalierea și termenii prevăzuți în Regulamentul (CE) nr. 184/2005.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative a fost identificată următoarea activitate:

- ➢ Înlocuirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE – ianuarie 2028.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate la *Subcapitol 18.3.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională.*

18.3.3. Comerț internațional

Subcapitol 18.3.3.1. Comerțul internațional cu servicii

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Nu sunt acte sau activități separate, fiind aplicabilă informația prezentată la Subcapitolul *[Statistici economice/Conturi și statistici macroeconomice] Balanța de plăți și poziția internațională investițională.*

Cadrul administrativ

Direcția statistica sectorului extern (DSSE) din cadrul Departamentului de Statistică și Date (DSD) al BNM este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticii sectorului extern, inclusiv balanța de plăți, poziția investițională internațională, statistica comerțului internațional cu servicii și statistica privind investițiile străine directe. În cadrul direcției sunt 16 angajați, dintre care 2 posturi sunt vacante, toți fiind implicați la anumite etape în procesul de producere și diseminare a statisticii, conform domeniului de responsabilitate.

Tabelul 60. Capacități administrative ale BNM: DSSE din cadrul DSD

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
16	**14**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt necesare acțiuni de transpunere a prevederile regulamentelor UE nr. 184/2005, nr. 601/2006 și nr. 1055/2008. Totuși, este necesară revizuirea de către BNM a cadrului normativ secundar (*regulamente, instrucțiuni, ghiduri etc.*) în vedere asigurării colectării, procesării și producerii statisticii oficiale în conformitate cu detalierea și termenii prevăzuți în Regulamentul (CE) nr. 184/2005.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

În vederea implementării *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative au fost identificate următoarele activități:

- ➢ Înlocuirea Raportului privind operațiunile internaționale (ITRS) cu alte surse de date, care să asigure compilarea statisticii sectorului extern în conformitate cu cerințele UE – ianuarie 2028.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru realizarea acțiunilor (costuri de personal) sunt reflectate la ***Subcapitol 18.3.1.12 Balanța de plăți și poziția internațională investițională.***

Subcapitol 18.3.3.2 Comerțul internațional cu mărfuri
Subcapitol 18.3.3.3 Clasificări privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind comerțul internațional cu mărfuri și a clasificării privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri este:

1. Statisticile comerțului internațional de mărfuri se bazează pe recomandările Comisiei de Statistică a ONU (International Merchandise Trade Statistics - Concepts and Definitions, 2010 Series M No. 52) și legislația EUROSTAT privind comerțul internațional de mărfuri cu țările terțe (EXTRASTAT);
2. Datele sunt compilate pe baza declarațiilor vamale, care sunt înregistrate, colectate, prelucrate și validate de către Serviciul Vamal, prin intermediul Sistemului Informațional Integrat „Asycuda World" în conformitate cu Codul Vamal al Republicii Moldova nr. 95 din 24.08.2021 și
3. Datele sunt transmise Biroului Național de Statistică pentru producerea și diseminarea statisticilor în conformitate cu Legea Republicii Moldova „Cu privire la statistica oficială", nr. 93/2017 și
4. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025.

Legislația relevantă UE privind statisticile privind comerțul internațional cu mărfuri și a clasificării privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) 2019/2152; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1197; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1225; Regulament Delegat (UE) 2021/1704 al Comisiei; Regulament de punere în aplicare 2023/2364; Regulament de punere în aplicare 2020/1470.

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcţia statistica comerţului exterior (DSCE), este responsabilă de producerea și diseminarea datelor statistice privind comerțul exterior cu bunuri.

Tabelul 61. Capacități administrative ale BNS: DSCE

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	**7**	**0**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind comerțul internațional cu mărfuri și a clasificării privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri, vor fi întreprinse acțiuni la Capitolul 29 ”Uniunea vamală”

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind comerțul internațional cu mărfuri și a clasificării privind statisticile comerțului internațional cu mărfuri, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Elaborarea statisticilor comerțului internațional cu bunuri, defalcate în funcție de moneda de facturare și în funcție de caracteristicile întreprinderii (32019R2152);

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind comerțul internațional cu bunuri și a clasificării privind statisticile comerțului cu mărfuri, sunt prezentate în **Tabelul 62.**

Tabelul 62. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate privind comerțul internațional cu bunuri și a clasificării privind statisticile comerțului cu mărfuri

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
209,8	209,8	-	-	-

18.3.4. Prețurile

Subcapitolul
18.3.4.1 Indicele armonizat al prețurilor de consum;
18.3.4.2 Paritatea puterii de cumpărare;
18.3.4.3 Indicele prețurilor locuințelor

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

La moment, nu există un cadrul juridic național care să reglementeze producerea și diseminarea datelor statistice privind indicele armonizat al prețurilor la consum și indicele prețurilor locuințelor.

Legislația relevantă UE privind statistica prețurilor include următoarele acte normative: :Regulamentul (UE) 2016/792, Regulamentele de punere în aplicare (UE) 2020/1148 și

2023/1470; Regulamentul 2024/1720; Regulamentul (UE) 2024/3159 Regulamentul (CE) nr. 1445/2007; Regulamentul (UE) nr. 193/2011; Regulamentul (UE) nr. 1163/2015; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1720; Regulamentul delegat (UE) 2024/3159

Cadrul administrativ

Direcția statistica prețurilor de consum (DSPC), este responsabilă pentru elaborarea indicelui armonizat al prețurilor de consum, indicelui prețurilor locuințelor și activitățile legate de participarea Republicii Moldova în cadrul programului internațional de comparare.

Tabelul 63. Capacități administrative ale BNS: DSPC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	**3**	**4**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind indicele armonizat al prețurilor la consum și indicele prețurilor locuințelor, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea Indicelui armonizat al Prețurilor de Consum;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea Indicelui Prețurilor Locuințelor.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind indicele armonizat al prețurilor la consum și indicele prețurilor locuințelor, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC) (32016R0792; 32020R1148);
- Realizarea continuă a tuturor activităților aferente participării Republicii Moldova în cadrul Programul European de Comparare, parte componentă a Programului Internațional de Comparare (32011R0193, 32007R1445, 32015R1163);
- Producerea și diseminarea datelor privind indicele preturilor locuințelor (32023R1470);
- Implementarea cercetării privind indicele prețurilor locuințelor;
- Dezvoltarea Sistemului Informațional „Registrul Prețurilor Bunurilor Imobile”.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind indicele armonizat al prețurilor de consum, comparații spațiale ale prețurilor și indicele prețurilor locuințelor, sunt prezentate în **Tabelul 64.**

Tabelul 64. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica prețurilor

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
8564,4	1251,3	-	-	7313,1

18.3.5 Știință, tehnologie și inovare

Subcapitolul:
18.3.5.1 Statistici privind știința și tehnologia
187.3.5.2 Statistici privind inovarea în întreprinderi
18.3.5.3 Statistici privind tehnologiile informației și comunicațiilor

Cadrul legislativ

Cadrul juridic național pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind știința și tehnologia, inovarea în întreprinderi și privind tehnologiile informației și comunicațiilor este:

Legislație privind statisticile:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025;
3. Hotărârea Guvernului nr. 954/2022 pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2023-2030;
4. Hotărârea Guvernului nr. 503/2023 pentru aprobarea Programului de dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru anii 2023-2026;
5. Ordinul BNS nr. 13/2023 privind aprobarea instrumentarului statistic aferent cercetării și dezvoltării;
6. Ordinul BNS nr. 06/2022 privind aprobarea anchetei statistice anuale „Situația privind informatizarea și conexiunea la internet" (nr. 1-inf. rev.);
7. Ordinul BNS nr. 24/2023 privind aprobarea Metodologiei anchetei statistice anuale „Situația privind utilizarea produselor tehnologiei informației și comunicațiilor" (nr. 1-tic).

8. Ordinul BNS nr. 101/2023 privind aprobarea formularului chestionarului statistic anual „Situația privind utilizarea produselor tehnologiei informației și comunicațiilor în întreprinderi” (nr. 1-tic);
9. Ordinul BNS nr. 91/2024 privind aprobarea formularului chestionarului statistic anual „Situația privind utilizarea produselor tehnologiei informației și comunicațiilor în întreprinderi în anul 2025” (nr. 1-tic);
10. Ordinul BNS nr. 100/2025 privind aprobarea formularului chestionarului statistic anual „Utilizarea produselor tehnologiei informației și comunicațiilor în întreprinderi în anul 2026” (nr. 1-tic).

Cadrul juridic specific:

11. Codul Științei și Inovării al Republicii Moldova nr. 259/2004 reglementează activitățile în domeniile cercetării și inovării;
12. Hotărârea Guvernului nr. 485/2022 privind reorganizarea (absorbția) unor instituții din domeniile educație, cercetare și inovare și modificarea unor hotărâri al Guvernului;
13. Hotărârea Guvernului nr. 864/2023 privind aprobarea Metodologiei de finanțare a instituțiilor publice din domeniile cercetării și inovării;
14. Hotărârea Guvernului nr. 1049/2023 privind aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027 și a Planului de acțiune pentru implementarea acestuia.

Legislația relevantă UE privind statisticile știința și tehnologia, inovarea în întreprinderi și privind tehnologiile informației și comunicațiilor este formată din următoarele acte: Regulamentul (UE) 2019/2152; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1197; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1092; Regulamentul (UE) 2019/1700; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/1883; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1507, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2025/1310.

Cadrul administrativ

Direcția responsabilă pentru statisticile de cercetare-dezvoltare este Direcția statistica educației, științei și culturii (DSEȘC) din cadrul BNS.

Tabelul 65. Capacități administrative ale BNS: DSEȘC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**3**	**2**

Direcția responsabilă pentru statisticile privind inovarea în întreprinderi este Direcția statistica structurală (DSS) din cadrul BNS.

Tabelul 66. Capacități administrative ale BNS: DSS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante

6	**4**	**2**

Direcția responsabilă pentru statisticile privind utilizarea produselor TIC și a comerțului electronic în întreprinderi, dezvoltarea comunicațiilor electronice și a serviciilor poștale este Direcția statistica turismului, tehnologiei informației și comunicațiilor (DSTTIC).

Tabelul 67. Capacități administrative ale BNS: DSTTIC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	**5**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind știința și tehnologia, inovarea în întreprinderi și privind tehnologiile informației și comunicațiilor vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic privind activitatea de cercetare-dezvoltare în învăţământul superior, sectorul public, sectorul întreprinderilor de afaceri și sectorul non-profit;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic pentru definirea și producerea statisticilor GBARD;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei cercetării ”Utilizarea TIC de persoane și gospodării”;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului statistic cercetării ”Utilizarea TIC de persoane și gospodării;
- Proiectul de Ordin pentru aprobarea clasificării sectoarelor instituționale (Sectoare Frascati) pentru statistici de cercetare-dezvoltare (corespondența dintre Frascati și sectoarele instituționale pentru conturi naționale).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind știința și tehnologia, inovarea în întreprinderi și privind tehnologiile informației și comunicațiilor, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind activitatea de cercetare-dezvoltare în învăţământul superior şi sectorul public;
- Implementarea cercetărilor statistice privind activitatea de cercetare-dezvoltare în sectorul întreprinderilor de afaceri și în sectorul non-profit;
- Producerea și diseminarea datelor privind alocațiile bugetare pentru cercetare-dezvoltare (GBARD);
- Realizarea cercetării vizând statistica inovării (32022R1092);

- Realizarea cercetării statistice anuale Utilizarea produselor TIC în întreprinderi (32025R310);
- Implementarea cercetării statistice anuale TIC în gospodăriile casnice (32019R1700).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" vizând Statisticile privind știința și tehnologia; Statisticile privind inovarea în întreprinderi; Statisticile privind tehnologiile informației și comunicațiilor, sunt prezentate în **Tabelul 68.**

Tabelul 68. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul știință, tehnologie și inovare

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
5051,3	1100,5	-	-	3950,8

III. STATISTICI SECTORIALE

18.4.1 Agricultură, silvicultură, pescuit

Subcapitolul 18.4.1.1 Statistici și conturi forestiere

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează gestionarea sustenabilă a fondului forestier este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. **Codul Silvic** aprobat prin Legea nr. 887/1996, care reglementează relațiile juridice ce apar în utilizarea fondului forestier, incluzând definiții și clasificări specifice. Acesta va fi înlocuit de un **nou Cod Silvic**, aprobat prin Legea nr. 69/2024, care va intra în vigoare la 1 aprilie 2025, cu scopul de a adapta reglementările la noile condiții și cerințe de protecție și gestionare sustenabilă a pădurilor.
2. **Legea nr. 239/2007** privind regimul regnului vegetal;
3. **Legea nr. 1538/1998** privind fondul ariilor naturale protejate de stat;
4. **Legea nr. 591/1999** privind regimul spațiilor verzi în mediul urban și rural;
5. **Legea nr. 1102/1997** privind resursele naturale;
6. **Legea nr. 160/2011** privind reglementarea activității antreprenoriale prin autorizare.

În plus față de legislația de bază, reglementările specifice în domeniul silvic sunt detaliate și prin hotărâri ale Guvernului, după cum urmează:

1. **Hotărârea Guvernului nr. 664/2016** privind suspendarea temporară a exporturilor de masă lemnoasă;
2. **Hotărârea Guvernului nr. 740/2003** pentru aprobarea actelor normative referitoare la managementul forestier;
3. **Hotărârea Guvernului nr. 27/2004** pentru aprobarea Regulamentului privind autorizarea tăierilor în fondul forestier și vegetația forestieră din afara fondului forestier.

De asemenea, cadrul strategic național cuprinde următoarele documente de planificare și implementare:

1. Programul Național pentru Extinderea și Reabilitarea Pădurilor pentru perioada 2023-2032, aprobat prin **Hotărârea Guvernului nr. 55/2023**, însoțit de Planul de Acțiune pentru implementarea acestuia în perioada 2023-2027;
2. Programul Național de Adaptare la Schimbările Climatice până în 2030, aprobat prin **Hotărârea Guvernului nr. 624/2023**.

În contextul legislației europene, reglementările relevante pentru statisticile și conturile forestiere includ următoarele acte legislative:

1. **Noua Strategie Forestieră a Uniunii Europene** pentru perioada 2023-2030, parțial transpusă în legislația națională și
2. **Regulamentele nr. 691/2011** privind conturile economice de mediu ale Uniunii Europene, modificat prin **Regulamentul nr. 538/2014** al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 și **Regulamentul (CE) nr. 2173/2005** privind stabilirea unui sistem de licențiere FLEGT pentru importurile de lemn în Uniunea Europeană.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru colectarea, prelucrarea și diseminarea datelor referitoare la fondul forestier și gestionarea acestuia sunt atribuite mai multor autorități naționale, conform reglementărilor în vigoare. Astfel, următoarele instituții sunt implicate:

1. Ministerul Mediului (MM) - responsabil pentru colectarea și diseminarea datelor privind fondul ecologic național, biodiversitatea și gestionarea instituțiilor subordonate. Secția responsabilă pentru producerea datelor în cadrul MM este Secția Silvicultură și Vânătoare (SSV).

Tabelul 69. Capacități administrative ale MM: SSV

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	**4**	**0**

2. Agenția „Moldsilva” - autoritatea administrativă desemnată pentru implementarea politicii statului în domeniul silviculturii și vânătorii, pentru pădurile aflate în gestiune. Secțiile responsabile pentru producerea datelor în cadrul agenției sunt:

- Direcția Fondului Forestier, Arii Protejate și Regenerare Forestieră (DFFAPP), responsabilă pentru furnizarea anuală de date privind suprafața totală, suprafața exploatată, suprafața regenerată și volumul recoltat;
- Serviciul de Protecție a Pădurilor și Garda Forestieră (SPPGF), responsabil pentru furnizarea de date anuale privind numărul de incendii, suprafața afectată de incendii și numărul focarelor de boli și dăunători.

Tabelul 70. Capacități administrative ale Agenției „Moldsilva”: DFFAPP și SPPGF

Direcția Fondului Forestier, Arii Protejate și Regenerare Forestieră (DFFAPP)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
6	**6**	**0**
Serviciul de Protecție a Pădurilor și Garda Forestieră (SPPGF)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
2	**2**	**0**

3. Autoritățile publice locale - instituțiile responsabile de furnizarea datelor referitoare la spațiile verzi urbane, conform legii nr 591 /1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, prin care, se stipulează că ținerea cadastrului spaţiilor verzi se efectuează de către autorităţile administraţiei publice locale.

4. Agenţia Naţională de Îmbunătăţiri Funciare (ANIF) - autoritate administrativă subordonată Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabilă de punerea în aplicare a politicii de stat în domeniul îmbunătățirii funciare, relațiilor funciare și monitoring funciar. Aceasta furnizează date anuale referitoare fondului funciar și monitoring funciar - suprafața totală a terenurilor, suprafața de terenuri irigate, suprafața de terenuri desecate. Direcția responsabilă în cadrul ANIF pentru producerea datelor este Direcția Fond funciar și Monitoring Funciar, personal: 5 unități alocate, 2 angajați, 3 locuri vacante.

Tabelul 71. Capacități administrative ale ANIF: Direcția Fond funciar și Monitoring Funciar

Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
5	**2**	**3**

5. Agenția de Mediu (AM) - autoritatea responsabilă pentru implementarea politicii de protecție a mediului. Agenția furnizează date anuale privind numărul de permise emise pentru tăierea vegetației forestiere. Secțiile responsabile pentru producerea datelor sunt:

- Direcția Monitorizarea Resurselor Naturale;
- Direcția Acte Regulatorii și Permise de Mediu.

Tabelul 72. Capacități administrative ale AM: DMRN și DARPM

Direcția monitorizarea resurselor naturale (DMRN)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
5	**3**	**2**
Direcția acte regulatorii și permise de mediu (DARPM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
8	**8**	**0**

6. Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM)- responsabil pentru implementarea controlului statului în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale. Acesta furnizează date anuale privind numărul de încălcări ale legislației de mediu. Secția responsabilă pentru producerea datelor este Direcția de Control al Fondului Forestier, Arii Naturale Protejate și Spații Verzi (DCFFANPSV).

Tabelul 73. Capacități administrative ale IPM: DCFFANPSV

Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
15	**8**	**7**

7. Serviciul Vamal - responsabil pentru colectarea, compilarea și raportarea datelor referitoare la declarațiile vamale. Secția responsabilă pentru producerea datelor este Serviciul Statistică Vamală (SSV).

Tabelul 74. Capacități administrative ale SV: SSV

Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
3	**3**	**0**

8. Biroul Național de Statistică - coordonează sondajele statistice și întocmirea conturilor economice de mediu, inclusiv datele privind terenurile acoperite cu păduri care sunt extrase din cadastrul funciar. Unitatea responsabilă pentru producerea datelor în cadrul BNS este Direcţia generală statistica agriculturii şi mediului, Serviciul statistica mediului (SSM).

Tabelul 75. Capacități administrative ale BNS: SSM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
1	**1**	**0**

Această colaborare interinstituțională asigură o gestionare eficientă și sustenabilă a resurselor forestiere, respectând legislația națională și europeană și promovând protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice**.**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind statistici și conturi forestiere, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Ordin privind conturile economice de mediu;

- Proiect de Ordin pentru aprobarea metodologiei conturilor economice ale emisiilor atmosferice pe baza Cadrului central al sistemului de conturi economice de mediu al ONU (CF-SEEA).

Totodată la capitolul 27 în vederea asigurării unei gestionări eficiente, transparente și sustenabile a fondului forestier, în conformitate cu angajamentele internaționale și reglementările europene, autoritățile competente la nivel național sunt prevăzute implementarea unor măsuri strategice esențiale pentru consolidarea și modernizarea infrastructurii instituționale și a sistemelor de monitorizare a resurselor forestiere.

Acțiuni de implementare a acquis-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind statistici și conturi forestiere, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea datelor privind contul economic de mediu al emisiilor în aerul atmosferic, în conformitate cu Cadrul central al Sistemului de Evidență Economic-Mediu ONU, 2012, și Manualul Eurostat privind conturile de emisii în aer.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind conturile forestiere, sunt prezentate în **Tabelul 76.**

Tabelul 76. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul conturilor forestiere

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
3156,6	1004,6	-	-	2152,0

Aceste estimări financiare vor fi actualizate periodic, pe măsură ce se finalizează activitățile prevăzute în Anexele A și B, iar costurile detaliate vor fi ajustate în funcție de evoluția proiectelor și disponibilitatea surselor de finanțare.

Subcapitolul 18.4.1.2 Statistici agricole

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile agricole este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025;
3. Hotărârea Guvernului nr. 371/2010 privind organizarea și desfășurarea recensământului general agricol 2010.

Chestionare și instrucțiuni, aprobate prin Ordinele BNS:

4. Ordinul BNS nr. 76/2018 privind aprobarea chestionarelor statistice: anual 4-agr. anual „Suprafața însămânțată pentru recolta anului"; infraanual 29-agr „Recoltarea culturilor din toate suprafețele însămânțate"; trimestrial f. 6" Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației"
5. Ordinul BNS nr. 87/2018 privind aprobarea chestionarului statistic trimestrial 1-CMPA „Producția și vânzarea culturilor", 2 - CMPA „Efectivul animalelor și păsărilor, producția animalieră obținută și vândută ", 3 - CMPA „Venituri și cheltuieli aferente activității agricole a micilor producători agricoli";
6. Ordinul BNS nr. 15/2024 privind aprobarea chestionarului statistic anual 29-agr „Producția vegetală", 16-agr "Activitatea economică a întreprinderilor agricole";
7. Principiile metodologice privind elaborarea bilanțurilor anuale ale resurselor alimentare și utilizarea acestora, aprobate de Consiliul BNS, Decizia nr. 4/2013;
8. Ordinul BNS nr. 102/2023 privind aprobarea chestionarului statistic trimestrial și anual 24-agr „Starea sectorului zootehnic";
9. Ordinul BNS 48/2010 privind punerea în aplicare a Hotărârii Guvernului nr. 371/2010;

Alte acte juridice referitoare la Recensământul general agricol (RGA) 2011.

Legislația relevantă UE privind statisticile agricole este constituită din următoarele acte: Regulamentul (UE) 2022/2379; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/2745 ; Regulamentul (UE) 2018/1091; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2914;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1538; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1579; Regulamentul (CE) nr. 1217/2009 (Acțiuni de transpunere a Regulamentului UE, se regăsesc la Capitolul 11 ”Agricultură și dezvoltare rurală”); Regulamentul delegat (UE) nr. 1198/2014; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/220 (Acțiuni de transpunere al regulamentului UE, se regăsesc la Capitolul 11 ”Agricultură și dezvoltare rurală”); Regulamentul (CE) nr. 138/2004.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea statisticilor agricole revine BNS. Agenția Națională pentru Îmbunătățiri Funciare elaborează și furnizează anual date privind cadastrul funciar.

BNS, în special Direcţia generală statistica agriculturii şi mediului (DGSAM) este responsabilă de producerea și diseminarea statisticilor agricole. Funcții principale: producerea de date trimestriale și anuale privind statistica vegetală și animalieră, lapte, carne și ouă, conturile și prețurile agricole.

Tabelul 77. Capacități administrative ale BNS: DGSAM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
14	**10**	**4**

Direcții de sprijin privind statisticile agricole: Direcția Generală Tehnologii Informaționale; Direcția generală metode și inovații statistice; Centrele teritoriale de statistică; Colectarea datelor în gospodării (inclusiv 90 de intervievatori); Direcția Diseminare și Comunicare.

Direcția recensăminte responsabilă de coordonarea activităților de desfășurare a recensămintelor populației, locuințelor și a recensământului general agricol.

Tabelul 78. Capacități administrative ale BNS: DR

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	**4**	**3**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind statisticile agricole, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect de Ordin pentru ajustarea Instrumentarului privind statistica vegetală;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea precizărilor Metodologice privind statistica vegetală;
- Elaborarea normelor Metodologice și Instrumentarului statistic privind statistica vegetală și animalieră, lapte, carne și ouă;

- Elaborarea Proiectului de Hotărâre de Guvern privind organizarea și desfășurarea recensământului general agricol (RGA), runda 2030;
- Elaborarea Metodologiei și Instrumentarului statistic pentru efectuarea RGA;
- Aprobarea organizării și desfășurării Anchetei integrate (structurale) în agricultură, anul de referință 2026;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Regulamentelor Metodologice și a Instrumentarului statistic pentru efectuarea Anchetei integrate (structurale) în agricultură;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind contul de producție pe agricultură, vânat, silvicultură și acvacultură.
- Proiect de ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului privind prețurile în agricultură.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind statisticile agricole, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica vegetală;
- Accesul BNS la sursele de date administrative (deținute de autoritățile publice centrale și locale) pentru actualizarea bazei de date a exploatațiilor agricole implicate în producția vegetală și evaluarea conformității acestora cu cerințele de calitate statistică ((32022R2379);
- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica animalieră (lapte, carne și ouă);
- Accesul BNS la registrul de stat al animalelor și evaluarea conformității acestuia conform cerințelor statistice (32022R2379);
- Implementarea anchetei integrate în agricultură;
- Elaborarea calculelor privind conturile economice pentru agricultură;
- Lucrările de pregătire pentru Recensământul General Agricol (RGA), runda 2030.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind statisticile agricole, sunt prezentate în **Tabelul 79.**

Tabelul 79. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica agriculturii

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite

25442,2	5882,3	-	-	19559,9

Subcapitolul 18.4.1.3 Statistici în domeniul acvaculturii

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile în domeniul acvaculturii este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. 395/2006 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării și la Acordul privind aplicarea părții XI a Convenției Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării;
2. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
3. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025.

Legislația relevantă UE privind statisticile în domeniul acvaculturii este formată din Regulamentul (CE) nr. 762/2008.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea statisticilor în domeniul acvaculturii în Republica Moldova sunt împărțite între mai multe instituții: Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) și BNS.

MAIA, în special Direcția politici în sectorul zootehnic (DPSZ) are misiunea de a contribui la realizarea obiectivelor strategice ale ministerului prin elaborarea politicilor de organizare a sectorului acvaculturii în conformitate cu standardele internaționale, în special cele ale Uniunii Europene și condițiile socio-economice din țară.

Tabelul 80. Capacități administrative ale MAIA: DPSZ

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	**4**	**0**

BNS: Direcţia generală statistica agriculturii şi mediului este responsabilă de colectarea, validarea și diseminarea datelor statistice în domeniul acvaculturii.

Tabelul 81. Capacități administrative ale BNS: DGSAM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
14	**10**	**4**

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea statisticilor în domeniul acvaculturii, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la colectarea și transmiterea de date din sectorul de acvacultură;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei și Instrumentarului statistic privind producerea de date în sectorul acvacultură.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic în domeniul acvaculturii, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica acvaculturii;
- Crearea unui sistem pentru colectarea, procesarea și transmiterea datelor din sectorul acvaculturii (MAIA).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind acvacultura, sunt prezentate în **Tabelul 82.**

Tabelul 82. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica acvaculturii

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
286,0	286,0	-	-	-

Subcapitolul
18.4.1.4 Producția ecologică și agricultura ecologică
18.4.1.5 Indicatori agro de mediu

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile în domeniul producției ecologice a agriculturii ecologice și a indicatorilor de agro-mediu, este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;

2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025;
3. Legea nr. 115/2005 privind producția agroalimentară ecologică;
4. Hotărârea Guvernului nr. 253/2024 privind normele detaliate de producție ecologică, recunoașterea retroactivă a perioadei de conversie, produsele și substanțele aprobate pentru utilizarea în producția ecologică;
5. Hotărârea Guvernului nr. 433/2024 privind sistemul de control și certificare a producției ecologice, recunoașterea organismelor de control și supravegherea activității acestora;
6. Hotărârea Guvernului nr. 149/2006 pentru punerea în aplicare a Legii privind producția agroalimentară ecologică.

Legislația relevantă UE privind statisticile în domeniul producției ecologice și agricultura ecologică și Indicatori de agro-mediu este formată din: Regulamentul (UE) 2018/848 (Acțiuni de transpunere a Regulamentului incluse la Capitolul 11 ”Agricultură și dezvoltare rurală”); Regulamentul (UE) 2020/1693 (Acțiuni de transpunere a Regulamentului incluse la Capitolul 11 ”Agricultură și dezvoltare rurală”); Regulamentul (CE) nr. 1107/2009; Directiva 2009/128/CE; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1264/2014; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1537, Regulamentul (UE) 2022/2379; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/2212

Cadrul administrativ

Datele privind producția și agricultura ecologică se află în responsabilitatea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), în special a Serviciului pentru producția ecologică și produsele cu denumire de origine (SPEPDO), care este responsabilă de monitorizarea activității fermelor ecologice certificate.

Tabelul 83. Capacități administrative ale MAIA: SPEPDO

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
2	**2**	**0**

BNS, în special Secția statistica producției vegetale și animaliere (SSPVA) din cadrul Direcţiei generale statistica agriculturii şi mediului, este responsabilă de colectarea, validarea, diseminarea datelor statistice privind indicatorii de agro-mediu.

Tabelul 84. Capacități administrative ale BNS: SSPVA

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	**2**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind producția ecologică, a agriculturii ecologice și a indicatorilor de agro-mediu, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind statistica produselor de protecție a plantelor
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului privind statistica produselor de protecție a plantelor;
- Proiect de ordin pentru aprobarea precizărilor Metodologice privind colectarea datelor statistice privind nutrienții;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Instrumentarului privind colectarea datelor statistice privind nutrienții.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind producția ecologică, a agriculturii ecologice și a indicatorilor de agro-mediu, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea și diseminarea statisticilor cu privire la statistica produselor de protecție a plantelor;
- Colectarea și prezentarea datelor necesare pentru generarea datelor statistice privind produsele de protecție a plantelor, produselor de uz fitosanitar și fertilizanților.
- .

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" în domeniul producției ecologice și agricultura ecologică și Indicatori de agro-mediu, sunt prezentate în **Tabelul 85.**

Tabelul 85. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul producției ecologice și agricultura ecologică și Indicatori de agro-mediu

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
2486,6	986,6	-	-	1500,0

18.4.2 Energie

Subcapitol 18.4.2.1 Statistici privind energia-producție
Subcapitol 18.4.2.2 Statistici privind energia - metodologie și evoluție

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile privind energia, producția, metodologii și evoluții este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025;
3. Ordine ale Biroului Național de Statistică (BNS) privind aprobarea instrumentarului statistic:
   - nr. 108/2023 privind aprobarea chestionarului statistic lunar 1-RE „Stocuri, intrări și consum ale principalelor resurse energetice”,
   - nr. 45/2022 privind aprobarea chestionarului statistic 1-PEE „Prețurile la energia electrică”,
   - nr. 63/2018 privind aprobarea chestionarului statistic 1-PG „Prețuri pentru gazele naturale”, anual 1-Gaz „Distribuția gazelor naturale”
   - nr. 96/2023 privind aprobarea chestionarului statistic anual și a instrucțiunii 1-BE „Balanța energetică. ”

Legislația relevantă UE privind statisticile în domeniul privind energia, producție, metodologii și evoluții este formată din: **Regulamentul (CE) nr. 1099/2008**; **Regulamentul (UE) 2022/132**; **Regulamentul (UE) nr. 2024/264**; **Regulamentul (UE) 2023/706**; **Regulamentul (UE) 2016/1952**; Regulamentul (UE) nr. 431/2014; Directiva (UE) 2018/2001 (planificată în Programul Național de Aderare la capitolul 15”Energie”); Directiva de punere în aplicare (UE) 2018/1581.

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcţia statistica industriei şi energeticii (DSIE) din cadrul Direcţiei generale statistica întreprinderilor, este responsabilă de colectarea, validarea și diseminarea datelor statistice privind statistica energiei.

Tabelul 86. Capacități administrative ale BNS: DSIE

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
11	**7**	**4**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic energetic, producția, metodologii și evoluții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei privind statisticile din domeniul energiei;

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei vizând consumul de energie în gospodăriile casnice.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic energetic, producția, metodologii și evoluții, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Realizarea cercetărilor vizând statistica energeticii (32024R0264, 32014R0431).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" ce țin de energie, producție, metodologii și evoluții, sunt prezentate în **Tabelul 87.**

Tabelul 87. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica energetică

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1420,3	325,5	-	-	1094,8

18.4.3 Transporturi

Subcapitol 18.4.3.1 Statistici în domeniul transporturilor

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile privind transporturile este constituit din următoarele acte normative:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025;
3. Hotărârea Guvernului nr. 868/2015 cu privire la aprobarea Regulamentului privind statistica transportului aerian de pasageri, mărfuri și poștă și a structurii de evidență pentru furnizarea datelor statistice

Ordine de aprobare emise de Biroul Național de Statistică (BNS) privind instrumentarul statistic:

4. Ordinul BNS nr. 46/2021 cu privire la aprobarea chestionarului statistic trimestrial 65 - auto „Transport rutier”;
5. Ordinul BNS nr. 76/2018 cu privire la aprobarea chestionarului statistic anual 1 - tr.(auto) „Transport rutier și lungimea drumurilor private”;
6. Ordinul BNS nr. 61/2023 privind aprobarea chestionarului statistic lunar 1-CF „Transportul feroviar de marfă și călători”;
7. Ordinul BNS nr. 61/2023 privind aprobarea chestionarului statistic trimestrial 65-CF „Servicii de transport feroviar de uz general, indicatori de utilizare a transportului feroviar”;
8. Ordinul BNS nr. 61/2023 privind aprobarea chestionarului statistic anual 2-CF „Servicii de transport feroviar de uz general, indicatori de utilizare a căilor ferate”;
9. Ordinul BNS nr. 67/2017 cu privire la aprobarea chestionarului statistic lunar 1-ac „Trafic aerian”;
10. Ordinul BNS nr. 108/2016 cu privire la aprobarea chestionarului statistic trimestrial 6-ac „Trafic aeroportuar”;
11. Ordinul BNS nr. 67/2017 privind aprobarea chestionarului statistic anual 3-ac „Parcul de aeronave”;
12. Ordinul BNS nr. 66/2019 privind aprobarea chestionarului statistic anual 3- drum „Drumuri publice”.

Legislația relevantă UE privind statisticile în domeniul transporturilor este formată din: Regulamentul 70/2012; Regulamentul (CE) nr. 2163/2001; Regulamentul (CE) nr. 6/2003; Regulamentul (CE) nr. 642/2003; Regulamentul (UE) nr. 202/2010; Regulamentul(UE) 2018/643; Regulamentul (CE) nr. 332/2007; Regulamentul (CE) nr. 437/2003.

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția statistica transporturilor și serviciilor (DSTS) din cadrul Direcţiei generale statistica întreprinderilor, este responsabilă de colectarea, validarea și diseminarea datelor statistice referitoare la transporturi.

Tabelul 88. Capacități administrative ale BNS: DSTS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**3**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt prevăzute acțiuni de transpunere a cadrului normativ, privind transporturilor.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrative

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind transporturile, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Implementarea Anchetei transportul rutier de mărfuri (ASTRM);
- Realizarea cercetărilor vizând transportul feroviar și aerian.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" ce țin de transporturi, sunt prezentate în **Tabelul 89.**

Tabelul 89. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica transporturilor

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1054,6	807,5	-	-	247,1

18.4.4 Turismul

Subcapitol 18.4.4.1. Statisticile privind turismul

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național care reglementează statisticile privind turismul este constituit dintr-o serie de acte normative esențiale, astfel cum urmează:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Hotărârea Guvernului nr. 897/2024 pentru aprobarea Programului de lucrări statistice pentru 2025;
3. Ordinul BNS nr. 76/2018 privind aprobarea chestionarelor statistice: Capacitatea unităților de cazare turistică, la 31 decembrie (anual); Gradul de ocupare a unităților de cazare turistică (trimestrial, cuprinzând date pentru fiecare lună din trimestrul analizat);
4. Ordinul BNS nr. 120/2025 privind aprobarea formularelor chestionarelor statistice: "Capacitatea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare" (nr. 1-A-SC, anual); "Frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare" (nr. 1-B-SC, trimestrial).

Legislația relevantă UE privind statisticile turismului este formată din: Regulamentul (UE) nr. 692/2011; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1051/2011; Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 81/2013; Regulamentul delegat (UE) nr. 253/2013; Regulamentul delegat (UE) 2019/1681; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1179**;** Regulamentul delegat (UE) 2020/1569.

Cadrul administrativ

Direcția statistica turismului, tehnologiei informației și comunicațiilor (DSTTIC) este responsabilă de colectarea, validarea și diseminarea datelor statistice privind capacitatea și gradul de ocupare a unităților de cazare turistică, activitățile agențiilor de turism și ale operatorilor de turism.

Tabelul 90. Capacități administrative ale BNS: DSTTIC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
7	**5**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind turismul, vor fi întreprinse următoarea acțiune:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Metodologiei anchetei statistice privind Cererea turistică în gospodării în vederea transpunerii Regulamentului (UE) 692/2011 Anexa II.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind turismul, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Implementarea Cercetării vizând cererea turistică în gospodăriile casnice.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programu Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" vizând turismul sunt prezentate în **Tabelul 91.**

Tabelul 91. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica turismului

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
3080.6	-	-	-	3080,6

IV. STATISTICI DE MEDIU

18.5.1 Mediu

Subcapitol 18.5.1.1 Conturile monetare de mediu

Subcapitol 18.5.1.2 Conturile fizice de mediu

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național relevant pentru gestionarea conturilor monetare de mediu și conturilor fizice de mediu cuprinde următoarele acte normative:

Legi:

1. Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător;
2. Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului;
3. Codul Fiscal nr. 1163/1997, Titlul VIII: Taxele pentru resursele naturale;
4. Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială.

Acte normative subsecvente:

5. Hotărârea Guvernului nr. 141/2014 privind crearea sistemului de statistică energetică;
6. Hotărârea Guvernului nr. 711/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de administrare a Fondului Național pentru Mediu;
7. Ordinul nr. 15/2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), modului de completare a acesteia și Instrucțiunii privind modul de calculare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor;
8. Ordinul nr. 93/2023 despre aprobarea formularului Dării de seamă privind taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului și a Instrucțiunii de completarea a acesteia.

Regulamentele Uniunii Europene relevante pentru conturile monetare și fizice de mediu nu au fost încă transpuse în cadrul legislativ național. Printre acestea se află Regulamentul nr. 691/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2011 privind conturile economice de mediu europene.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea datelor referitoare la conturile monetare și fizice de mediu sunt împărțite între mai multe instituții publice, respectiv: Ministerul Mediului, Agenția de Mediu și Biroul Național de Statistică.

1. Ministerul Mediului, în special Secția de Politici de Economie Circulară și Instrumente Economice (SPECIE), are responsabilitatea de a colecta și disemina date privind conturile fizice de mediu.

Tabelul 92. Capacități administrative ale MM: SPECIE

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
4	2	2

2. Agenția de Mediu, prin Direcția de Monitorizare a Calității Mediului (DMCM), furnizează statistici privind conturile fizice de mediu, în conformitate cu reglementările și normele stabilite.

Tabelul 93. Capacități administrative ale AA: DMCM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	2	3

3. Biroul Național de Statistică, în special Serviciul de Statistică a Mediului (SSM) din cadrul Direcției generale statistica agriculturii și mediului (DGSAM), este responsabilă pentru colectarea, validarea și diseminarea statisticilor referitoare la conturile fizice de mediu.

Tabelul 94. Capacități administrative ale BNS: DGSAM și SSM

Direcția generală statistica agriculturii și mediului (DGSAM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
14	10	4
Serviciul de Statistică a Mediului (SSM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
1	1	0

Aceste instituții colaborează pentru a asigura o gestionare eficientă și implementarea unui sistem integrat de colectare și raportare a datelor privind mediul înconjurător.

Planuri de viitor
Planuri legislative

Crearea cadrului normativ necesar pentru implementarea reglementărilor europene relevante, respectiv:

1. Regulamentul (UE) nr. 691/2011;
2. Regulamentul Delegat al Comisiei (UE) 2022/125;
3. Regulamentul Delegat al Comisiei (UE) 2016/172;
4. Decizia de Implementare a Comisiei (UE) 2016/335;
5. Regulamentul de Implementare al Comisiei (UE) 2015/2174.

prin următoarele măsuri:

- Proiect de Ordin privind conturile economice de mediu;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea metodologiei conturilor economice ale emisiilor atmosferice pe baza Cadrului central al sistemului de conturi economice și de mediu al ONU (CF-SEEA) și a manualului Eurostat.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Nu sunt prevăzute acțiuni de implementare pentru acest subcapitol.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" vizând gestionarea conturilor monetare de mediu și conturilor fizice de mediu sunt prezentate în **Tabelul 95.**

Tabelul 95. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate în domeniul statistica conturilor monetare de mediu și conturilor fizice de mediu.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
3156,6	1004,6	-	-	2152,2

Subcapitol 18.5.1.3 Statistici privind deșeurile

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legal care guvernează statistica deșeurilor include o serie de acte normative care stabilesc responsabilitățile pentru managementul deșeurilor, colectarea datelor, raportarea acestora și respectarea directivelor europene.

Legi fundamentale, precum Legea nr. 209/2016 privind gestionarea deșeurilor și Legea nr. 93/2017 privind statistica oficială, constituie baza pentru gestionarea deșeurilor și compilarea statisticilor de mediu. Aceste acte normative sunt completate de diverse Hotărâri ale Guvernului care transpun directivele europene în domeniul deșeurilor:

1. Hotărârea Guvernului nr. 99/2018 pentru aprobarea Listei de Deșeuri;
2. Hotărârea Guvernului nr. 212/2018 privind aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice;
3. Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 privind aprobarea Regulamentului privind deșeurile de ambalaje și deșeurile de ambalaje;

4. Hotărârea Guvernului nr. 586/2020 privind aprobarea Regulamentului pentru gestionarea bateriilor și acumulatorilor și a deșeurilor de baterii și acumulatoare;
5. Hotărârea Guvernului nr. 610/2022 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate;
6. Hotărârea Guvernului nr. 731/2022 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate;
7. Hotărârea Guvernului nr. 93/2023 privind aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor uzate;
8. Hotărârea Guvernului nr. 939/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind eliminarea deșeurilor;
9. Hotărârea Guvernului nr. 501/2018 pentru aprobarea Instrucțiunii privind evidența și transmiterea datelor și informațiilor privind deșeurile și gestionarea deșeurilor.

Legea nr. 209/2016 privind gestionarea deșeurilor stabilește cadrul normativ pentru gestionarea deșeurilor, în scopul protecției mediului și al sănătății populației. Această lege transpune Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile, care abrogă anumite directive, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 312 din 22 noiembrie 2008, ultima modificare fiind adusă prin Directiva (UE) 2018/851 din 30 mai 2018.

Hotărârea Guvernului nr. 99/2018 transpune Decizia Comisiei 2000/532/CE din 3 mai 2000, care înlocuiește Decizia 94/3/CE, stabilind lista deșeurilor conform articolului 1(a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deșeurile și a Directivei 94/904/CE privind deșeurile periculoase conform articolului 1(4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deșeurile periculoase, ultima modificare fiind adusă prin Decizia Comisiei 2014/955/UE din 18 decembrie 2014.

Hotărârea Guvernului nr. 212/2018 transpune Directiva 2012/19/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 iulie 2012 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 197 din 24 iulie 2012.

Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 transpune parțial Directiva 94/62/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 1994 privind deșeurile de ambalaje, ultima modificare fiind adusă prin Directiva 2018/852/UE din 30 mai 2018, precum și Decizia Comisiei 97/129/CE din 28 ianuarie 1997 privind sistemul de identificare a materialelor de ambalaje conform Directivei 94/62/CE.

Hotărârea Guvernului nr. 586/2020 transpune Directiva 2006/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 septembrie 2006 privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori, abrogând Directiva 91/157/CEE, ultima modificare fiind adusă prin Directiva (UE) 2018/849.

Hotărârea Guvernului nr. 610/2022 transpune parțial Directiva 2000/53/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind vehiculele uzate, ultima modificare fiind adusă prin Directiva (UE) 2018/849 din 30 mai 2018.

Cadrul administrativ

Responsabilitățile instituționale pentru producerea și diseminarea datelor statistice privind deșeurile sunt împărțite între Ministerul Mediului, Biroul Național de Statistică și Agenția de Mediu.

(i) Ministerul Mediului, prin Direcția Politici de Management al Deșeurilor și Contaminare (DPMDC), este responsabil pentru colectarea și diseminarea datelor statistice privind deșeurile;

Tabelul 96. Capacități administrative ale MM: DPMDC

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**3**	**2**

(ii) Biroul Național de Statistică, prin Serviciul de Statistică a Mediului (SSM) din cadrul Direcției generale statistica agriculturii și mediului (DGSAM), este responsabil pentru colectarea, validarea și diseminarea statisticilor privind deșeurile.

Tabelul 97. Capacități administrative ale BNS: DGSAM și SSM

Direcția generală statistica agriculturii și mediului (DGSAM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
14	**10**	**4**
Serviciul de Statistică a Mediului (SSM)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
1	**1**	**0**

(iii) Agenția de Mediu, prin Direcția de Monitorizare a Calității Mediului (DMCM), furnizează statistici privind deșeurile și gestionarea acestora, precum și despre emisiile în aer provenind din surse mobile.

Tabelul 98. Capacități administrative ale AM: DMCM

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**2**	**3**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Crearea cadrului legislativ necesar pentru implementarea reglementărilor europene:

1. Regulamentul Consiliului (UE, Euratom) 2021/770;
2. Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1445/2005;

3. Regulamentul Comisiei (CE) nr. 782/2005;
4. Regulamentul (CE) nr. 2150/2002 (versiune consolidată) prin următoarele măsuri:

- Proiect de Ordin pentru aprobarea Raportului de calitate cu privire la datele statistice despre gestionarea deșeurilor;
- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea statisticilor pe deșeuri.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind deșeurile, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Producerea statisticilor și diseminarea datelor cu privire la gestionarea deșeurilor;
- Îmbunătățirea capacității funcționale a SIA MD pentru digitalizarea procesului de gestionare a deșeurilor, cu accent pe generalizarea și sistematizarea rapoartelor în cadrul sistemului informatic.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" vizând deșeurile sunt prezentate în **Tabelul 99.**

Tabelul 99. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la statistica deșeurilor.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
6165,9	389,9	-	-	5776,0

Subcapitol 18.5.1.4 Statistici privind apa

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Legislația în domeniul protecției apei din Republica Moldova este parțial aliniată la *acquis*-ul comunitar al Uniunii Europene. În prezent, cadrul legislativ național nu reflectă în totalitate cerințele europene în acest domeniu, însă autoritățile moldovenești planifică ajustarea acestuia până în anul 2025, astfel încât să asigure o conformitate deplină cu reglementările Uniunii Europene.

Cadrul legal național în domeniul protecției apei include mai multe acte normative relevante, printre care:

1. **Legea nr. 272/2011 privind apa** – care reglementează gestionarea resurselor de apă în Republica Moldova și care este parțial aliniată la mai multe directive ale Uniunii Europene, inclusiv:
2. Directiva Consiliului 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor uzate urbane;
3. Directiva Consiliului 91/676/CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apei împotriva poluării cu nitrați din agricultură;
4. Directiva 2000/60/CE din 23 octombrie 2000 privind stabilirea unui cadru pentru gestionarea resurselor de apă;
5. Directiva Consiliului 2006/7/CE din 15 februarie 2006 privind calitatea apei destinate băilor;
6. Directiva Consiliului 2007/60/CE din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații;
7. Directiva Consiliului 2008/105/CE din 16 decembrie 2008 privind stabilirea standardelor de calitate a apei pentru mediu;
8. **Legea nr. 182/2019 privind apa potabilă** – reglementează aspectele legate de calitatea apei potabile și furnizarea acesteia către populație;
9. **Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare** – reglementează modul în care autoritățile locale trebuie să asigure serviciile de apă și canalizare;
10. **Legea nr. 93/2017 privind statistica oficială** – reglementează cadrul general de colectare și utilizare a datelor statistice, inclusiv cele referitoare la apă și mediu.

De asemenea, există o serie de acte subordonate relevante în domeniul protecției apei, printre care:

1. **Hotărârea Guvernului nr. 890/2013** pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață;
2. **Hotărârea Guvernului nr. 932/2013** privind aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și păstrarea evidenței stării apelor de suprafață și subterane;
3. **Hotărârea Guvernului nr. 931/2013** privind aprobarea Regulamentului privind cerințele de calitate pentru apele subterane;
4. **Hotărârea Guvernului nr. 802/2013** privind aprobarea Regulamentului privind condițiile de descărcare a apelor uzate în corpurile de apă;
5. **Hotărârea Guvernului nr. 950/2013** privind aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, tratare și descărcare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpurile de apă pentru localitățile urbane și rurale;
6. **Hotărârea Guvernului nr. 651/2023** privind aprobarea regulamentului sanitar pentru supravegherea și monitorizarea calității apei potabile;
7. **Hotărârea Guvernului nr. 548/2018** privind organizarea și funcționarea Inspecției pentru Protecția Mediului;
8. **Hotărârea Guvernului nr. 549/2018** privind înființarea și organizarea Agenției pentru Protecția Mediului;

9. **Hotărârea Guvernului nr. 183/2022** privind aprobarea Regulamentului privind Cadastrul Național al Apelor, constituit din Sistemul Informațional Automatizat „Cadastrul Național al Apelor”.

Cadrul administrativ

În ceea ce privește cadrul administrativ statistic, statisticile referitoare la apă sunt gestionate de mai multe instituții naționale, inclusiv Ministerul Mediului, Agenția de Mediu, Agenția „Apele Moldovei”, Serviciul Hidrometeorologic de Stat și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale. Aceste instituții sunt responsabile pentru colectarea și diseminarea datelor privind resursele de apă, însă nu există o metodologie unificată și standardizată pentru monitorizarea acestora, ceea ce duce la inconsistențe în9 datele colectate. În plus, colectarea datelor nu este întotdeauna coordonată eficient, iar acest lucru limitează comparabilitatea și fiabilitatea informațiilor.

Tabelul 100. Capacități administrative ale MM: DGIRA

Direcția pentru gestionarea integrată a resurselor de apă (DGIRA)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
7	**5**	**2**

Tabelul 101. Capacități administrative ale MIDR: DPAAC

Direcția pentru politici de alimentare cu apă și canalizare (DPAAC)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
5	**3**	**2**

Tabelul 102. Capacități administrative ale AM: DMRN

Direcția monitorizare resurse naturale (DMRN)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
5	**3**	**2**

Tabelul 103. Capacități administrative ale Agenției „Apele Moldovei”

Agenția „Apele Moldovei”		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
21	**18**	**3**

Tabelul 104. Capacități administrative ale AGRM: DG

Direcția geologică (DG)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**

5	**3**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Planurile de viitor includ dezvoltarea unui cadru legislativ suplimentar care să asigure implementarea completă a directivelor europene în domeniu, precum și alinierea metodologică la standardele internaționale pentru a îmbunătăți gestionarea și raportarea datelor privind apa. Măsurile sunt prevăzute la capitolul 27 Mediu.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Planurile de viitor includ dezvoltarea unui cadru legislativ suplimentar care să asigure implementarea completă a directivelor europene în domeniu, precum și alinierea metodologică la standardele internaționale pentru a îmbunătăți gestionarea și raportarea datelor privind apa. Măsurile sunt prevăzute la capitolul 27 Mediu.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 vizând statisticile în domeniul protecției apei sunt prezentate la Capitolul 27 Mediu**.**

Subcapitol 18.5.1.5 Biodiversitate

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

În ceea ce privește biodiversitatea, statistica națională este parțial aliniată la *acquis*-ul european.

Cadrul legal național în domeniul biodiversității include mai multe acte normative relevante, printre care:

1. Legea nr. 439/1995 regnului animal transpune parțial Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice;
2. Legea nr. 239/2007 regnului vegetal și Legea nr. 94/2007 cu privire la reţeaua ecologic care transpun parțial Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră;
3. Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;
4. Legea nr. 325/2005 cu privire la Cartea Roșie a Republicii Moldova;
5. Hotărârea Guvernului nr. 414/2000 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului obiectelor şi complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat;

6. Hotărârea Guvernului nr. 1005/2004 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului de stat al regnului animal;
7. Hotărârea Guvernului nr. 211/2009 privind aprobarea Regulamentului Cadastrului obiectelor regnului vegetal.

Cadrul administrativ

Republica Moldova se confruntă cu o lipsă de digitalizare în gestionarea datelor de biodiversitate, ceea ce limitează eficiența procesului de colectare și analiză a acestora. Agenția de Mediu este responsabilă pentru compilarea și diseminarea statisticilor referitoare la biodiversitate, însă la fel ca în cazul apelor, există provocări legate de coordonarea și standardizarea datelor.

Tabelul 105. Capacități administrative ale AM: DMRN

Direcția monitorizare resurse naturale (DMRN)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
5	**3**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Astfel, în cadrul procesului de integrare a legislației naționale la reglementările europene, autoritățile din Republica Moldova intenționează să continue dezvoltarea și implementarea unui cadru legal și metodologic eficient, care să faciliteze colectarea, gestionarea și raportarea datelor privind apă și biodiversitatea, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene. Măsurile planificate sunt prevăzute la capitolul 27.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Astfel, în cadrul procesului de integrare a legislației naționale la reglementările europene, autoritățile din Republica Moldova intenționează să continue dezvoltarea și implementarea unui cadru legal și metodologic eficient, care să faciliteze colectarea, gestionarea și raportarea datelor privind apă și biodiversitatea, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene. Măsurile planificate sunt prevăzute la capitolul 27.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 vizând statisticile în domeniul biodiversității sunt prezentate la capitolul 27 Mediu**.**

V. STATISTICI TRANSVERSALE

18.6.1 Indicatori de dezvoltare durabilă

Subcapitol 18.6.1.1 Indicatorii ODD UE: producere și diseminare

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legal național în domeniul indicatorilor ODD, include mai multe acte normative relevante, printre care:

1. Legea nr. 315/2022 privind aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova europeană 2030" Strategia transpune țintele, în special cele considerate acceleratori de dezvoltare, și indicatorii Agendei 2030, ajustate conform contextului național al Republicii Moldova;
2. Hotărârea Guvernului nr. 953/2022 cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă;
3. Decizia include dispoziții privind transpunerea Agendei 2030 ca un set de ținte naționale ale ODD și indicatori de monitorizare, responsabilități și calendar pentru actualizarea datelor și raportarea națională.

Alte documente justificative

4. Raportul național voluntar privind progresele înregistrate, ediția 2020 și anexa statistică Revizuirea națională voluntară, care a fost elaborată și prezentată în anul 2020 la Forumul politic la nivel înalt al ONU, a prezentat progresele înregistrate;
5. Raport național privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a Agendei pentru dezvoltare durabilă, ediția 2023.

Scopul raportului este de a înțelege progresele înregistrate în punerea în aplicare a ODD-urilor de la data ultimului raport, și anume Raportul național voluntar privind punerea în aplicare a Agendei 2030 din 2020 până în 2023. Raportul va fi elaborat anual.

Legislația relevantă UE privind indicatorii de dezvoltare durabilă este formată din: COMUNICAREA COMISIEI către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor; Staff Working Document 'Key European action supporting the 2030 Agenda and the Sustainable Development Goals.

Cadrul administrativ

Potrivit HG „Cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a punerii în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă":

Cancelaria de Stat, BNS, ministerele, alte autorități administrative centrale și instituții publice (aproximativ 43 în total) se asigură că **țintele ODD sunt integrate în documentele de politică;** să producă, să actualizeze și să prezinte date relevante și fiabile pentru **indicatorii ODD.**

Cancelaria de Stat asigură coordonarea procesului de planificare, monitorizare și raportare a implementării Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, elaborează raportul de

progres privind implementarea Agendei 2030; asigură coordonarea procesului de elaborare a rapoartelor naționale voluntare periodice de evaluare.

BNS este autoritatea coordonatoare pentru elaborarea și diseminarea indicatorilor de monitorizare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD); asigură diseminarea centralizată a indicatorilor ODD pe o platformă națională de diseminare; oferă sprijin metodologic altor autorități în elaborarea și documentarea indicatorilor ODD.

Tabelul 106. Capacități administrative ale BNS: DDC

Direcția diseminare și comunicare (DDC)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
12	**6**	**6**

Planuri de viitor

Planuri legislative

Nu sunt prevăzute acțiuni de transpunere privind domeniului statistic privind indicatorii ODD.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind indicatorii ODD, va fi întreprinsă următoarea acțiune:

- Producerea și diseminarea ODD-urilor și actualizarea periodică a datelor și a metadatelor pentru a sprijini raportarea națională privind implementarea Agendei 2030.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" privind indicatorii de dezvoltare durabilă sunt prezentate în **Tabelul 107.**

Tabelul 107. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la indicatorii de dezvoltare durabilă

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
643,1	159,0	-	-	484,1

18.6.2 Informații statistice regionale și geospațiale

Subcapitol 18.6.2.1 Statistici regionale și coordonarea acestora

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național relevant pentru statistice regionale și geospațiale cuprinde următoarele acte normative:

1. Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, în care localitățile urbane și rurale sunt definite pe baza abordării administrative;
2. Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;
3. Hotărârea Guvernului nr. 570/2017 privind aprobarea Nomenclatorului unităților teritoriale pentru statistică;
4. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 18a/2017 privind metodologia și metodele de elaborare a produsului intern brut regional.

Alte metodologii statistice aprobate de BNS.

Legislația relevantă UE privind statisticile regionale și geospațiale este formată din: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1130; Regulamentul (CE) nr. 1059/2003; Regulamentul (UE) 2017/239; Regulamentul Delegat (UE) 2019/1755; Regulamentul (CE) nr. 1059/2003; Regulamentul (UE) 2017/2391; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1685; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/1130; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1703; Regulamentul delegat (UE) 2023/674.

Cadrul administrativ

Statisticile regionale pe tipologii în Republica Moldova sunt produse de BNS, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru și alte organe administrative subordonate.

În cadrul BNS, Direcția sisteme informaționale geografice (DSIG) este responsabilă de colectarea (achiziționarea) și întreținerea datelor spațiale la nivelul punctului de adresă, integrarea datelor spațiale cu cele statistice, sprijinirea colectării și diseminării datelor statistice cu ajutorul instrumentelor GIS.

Tabelul 108. Capacități administrative ale BNS: DSIG

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**2**	**3**

Elaborarea statisticilor regionale de către sectoarele statistice și difuzarea acestora nu sunt coordonate de o unitate specializată, deoarece este responsabilitatea fiecărei unități de producție statistică. Direcția diseminare și comunicare este direcția responsabilă cu diseminarea statisticilor regionale (în cadrul căreia sunt implicați 2 angajați din 12 unități

de personal disponibile), iar Direcția generală metode și inovații statistice este responsabilă cu punerea în aplicare a tehnologiilor și instrumentelor GIS în procesul de producție statistică (5 unități disponibile cu 2 angajați și 3 posturi vacante).

Tabelul 109. Capacități administrative ale BNS: DDC

Direcția diseminare și comunicare (DDC)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
12	**6**	**6**

Tabelul 110. Capacități administrative ale BNS: DGMIS

Direcția generală metode și inovații statistice (DGMIS)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
5	**2**	**3**

Planuri de viitor

Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului statistic privind statisticile regionale și geospațiale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea tipologiilor teritoriale la nivelul LAU;
- Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 570/2017 cu privire la aprobarea Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova
- Actualizarea Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova (NUTS). .

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului statistic privind statisticile regionale și geospațiale, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Crearea tipologiilor teritoriale în baza sistemului de caroiaje și densității populației la nivel de 1 km. p., în baza gradului de urbanizare (DEGURBA) la nivelul LAU și crearea zonelor urbane funcționale (FUA) la nivelul LAU, a tipologiei teritoriale Urban-rural la nivelul NUTS 3 și a tipologiei teritoriale Metropolitane la nivelul NUTS 3;
- Extinderea utilizării datelor geospațiale în statistica oficială;
- Elaborarea statisticilor regionale pe baza versiunii naționale actualizate a NUTS
- Crearea și implementarea Registrului de Evidență a Rețelelor Edilitare (RERE).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” privind statisticile regionale și geospațiale sunt prezentate în **Tabelul 111.**

Tabel 111. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificat în domeniul statistica regională și geospațială

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
47614,9	6025,2	500,0	-	41089,7

VI. Infrastructură și metodologie statistică

18.7.1 Metadate și clasificări

Subcapitol 18.7.1.1. Standarde statistice pentru date și metadate (inclusiv clasificări)

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național relevant pentru metadate și clasificări statistice:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale;
2. Codul Educației nr. 152/2014 al Republicii Moldova. Sistemul educațional este organizat pe niveluri și cicluri în conformitate cu Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED-2011).

Regulamente:

3. Hotărârea Guvernului nr. 208/2021 privind aprobarea structurii Clasificării ocupațiilor din Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 239-248, art. 463);
4. Ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova nr. 11/2021 privind aprobarea Clasificării ocupațiilor din Republica Moldova adoptat în vederea transpunerii Recomandării 2009/824/CE a Comisiei din 29 octombrie 2009 privind utilizarea Clasificării internaționale standard a ocupațiilor (ISCO-08);
5. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 28/2019 cu privire la aprobarea Clasificatorului activităților economice din Republica Moldova (CAEM-2), elaborat în vederea transpunerii Regulamentului (CE) nr. 1893/2006 de stabilire a Nomenclatorului statistic al activităților economice NACE Rev. 2;
6. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 09/2024 privind aprobarea Clasificării statistice a produselor (bunurilor și serviciilor) din Republica Moldova (CSPM rev. 2.1).

Legislația relevantă UE privind metadate și clasificări statistice este formată din: Commission Recommendation 2009/824/EC; Recomandarea (UE) 2023/397; Regulamentul delegat (UE) 2024/3103

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția surse de date alternative și instrumente inovatoare în statistică (DSDAIIS), este responsabilă pentru clasificări: NACE, CPA, NUTS.

Tabelul 112. Capacități administrative ale BNS: DSDAIIS

Unități alocate	Unități ocupate	Unități vacante
5	**3**	**2**

Planuri de viitor
Planuri legislative

În scopul asigurării cadrului normativ necesar pentru reformarea domeniului privind metadate și clasificări statistice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Proiectul de Ordin pentru aprobarea Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) Revizia 2.1;
- Proiect de Ordin pentru aprobarea Clasificatorului statistic al produselor (bunurilor şi serviciilor) al Republicii Moldova (CSPM).

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului privind metadate și clasificări statistice, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Crearea tipologiilor teritoriale în baza sistemului de caroiaje și densității populației la nivel de 1 km² , în baza gradului de urbanizare (DEGURBA) la nivelul LAU și crearea zonelor urbane funcționale (FUA) la nivelul LAU, a tipologiei teritoriale Urban-rural la nivelul NUTS 3 și a tipologiei teritoriale Metropolitane la nivelul NUTS 3;
- Actualizarea Nomenclatorului unităților teritoriale de statistică al Republicii Moldova (NUTS) pe baza datelor RPL 2024;
- Elaborarea statisticilor regionale pe baza versiunii naționale actualizate a NUTS;
- Extinderea utilizării datelor geospațiale în statistica oficială;
- Implementarea noilor versiuni ale clasificatoarelor în domeniul economic în cadrul statisticii oficiale.

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici" ce țin de Metadate și Clasificări sunt prezentate în **Tabelul 113.**

Tabelul 113. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la metadate și clasificări.

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
1375,6	990,4	-	UNFPA	385,2

18.7.2 Confidențialitatea statistică și protecția divulgării

Subcapitol 18.7.2.1 Coordonarea privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate

Prezentare generală a situației
Cadrul legislativ

Cadrul legislativ național relevant privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate cuprinde următoarele acte normative:

1. Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale (LOS nr. 93/2017);
2. Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;
3. Politica privind protecția datelor cu caracter personal, aprobată de BNS, în ianuarie 2024;
4. Ordinul Biroului Național de Statistică nr. 28/2021 privind aprobarea Regulamentului cu privire la accesul la datele individuale în scopuri științifice;
5. Metodologia de generare a identificatorului statistic unic (ISU), aprobată de BNS, în aprilie 2023, pentru pseudonimizarea datelor cu caracter personal, colectate și prelucrate în scopul elaborării statisticilor oficiale.

Legislația relevantă UE privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate este formată din: Regulamentul (CE) nr. 223/2009; Regulamentul (UE) nr. 557/2013; Regulamentul (CE) nr. 1049/2001; Regulamentul (UE) 2016/679.

Cadrul administrativ

BNS, în special Direcția Generală Tehnologii Informaționale, este responsabilă pentru buna funcționare a sistemelor informatice, a echipamentelor informatice și a rețelelor informatice din cadrul acestuia. Totodată, a fost creat Serviciul protecția datelor cu caracter personal responsabil de:

- aplicarea internă a standardelor de confidențialitate statistică;
- aplicarea și coordonarea măsurilor tehnice și organizaționale de protecție a datelor și de control al divulgării datelor statistice;
- planificarea și organizarea evaluării nivelului de conformitate al măsurilor de protecție;
- elaborarea actelor juridice administrative în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare în vigoare.

Tabelul 114. Capacități administrative ale BNS: DGTI și SPDCP

Direcția generală tehnologii informaționale (DGTI)		
Unități alocate	**Unități ocupate**	**Unități vacante**
17	**12**	**5**
Serviciul protecția datelor cu caracter personal (SPDCP)		
2	**2**	**0**

Planuri de viitor
Planuri legislative

Nu sunt prevăzute acțiuni de transpunere a Regulamentelor UE pentru reformarea domeniului privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate.

Acțiuni de implementare a *acquis*-ului UE și consolidarea capacităților administrativ

Pentru a asigura implementarea domeniului privind confidențialitatea statistică și accesul la microdate, vor fi întreprinse următoarele acțiuni:

- Consolidarea măsurilor de asigurare a confidențialității statistice și protecției datelor în cadrul Sistemului Statistic Național (SSN).

Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile de realizare a acțiunilor de transpunere și de implementare ale actelor UE în legislația națională în conformitate cu cerințele de aderare la UE planificate în Programul Național de Aderare 2025 - 2029 la Capitolul 18 „Statistici” ce țin de confidențialitatea statistică și accesul la microdate sunt prezentate în **Tabelul 115.**

Tabelul 115. Estimarea costurilor de implementare a activităților planificate cu privire la confidențialitatea statistică și accesul la microdate

Costuri Estimative (mii lei)	Acoperit din Bugetul de Stat (mii lei)	Acoperit Din Asistență Externă	Partenerul de Dezvoltare	Neacoperite
765,8	675,8	-	-	90,0

Anexa 1

Structura Capitolului 18 „Statistici”

18.1 CADRUL JURIDIC DE BAZĂ ȘI CAPACITĂȚILE INSTITUȚIONALE ALE SISTEMULUI STATISTIC NAȚIONAL (SSN)

I. STATISTICI DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

18.2.1. Populația

18.2.1.1. Statistica demografică și migrația internațională

18.2.1.2. Recensământul populației și al locuințelor

18.2.1.3. Statistici privind azilul și migrația gestionată

18.2.2. Forța de muncă și costul forței de muncă

18.2.2.1. Ocuparea forței de muncă și șomajul

18.2.2.2 Câștigurile salariale și costurile forței de muncă

18.2.3 Educație și formare

18.2.3.1. Educație

18.2.3.2. Statistici privind formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții

18.2.4 Sănătate

18.2.4.1. Sănătate publică

18.2.4.2. Sănătatea și securitatea la locul de muncă

18.2.5 Venituri și condițiile de trai

18.2.5.1. Cercetări privind bugetul gospodăriilor

18.2.5.2. Cercetări europene armonizate privind utilizarea timpului

18.2.5.3. Venituri, incluziune socială și condițiile de trai

18.2.5.4. Calitatea vieții

18.2.6. Protecția socială

18.2.6.1. Protecție socială (ESSPROS)

18.2.7 Justiție și criminalitate

18.2.7.1. Siguranță și Criminalitate

18.2.7.2. Violență bazată pe gen

18.2.8 Cultură și sport

18.2.8.1. Cultură și sport

II. STATISTICI ECONOMICE

18.3.1 Conturi și statistici macroeconomice

18.3.1.1 Euroindicatori/ PIEE

18.3.1.2. Procedura privind dezechilibrele macroeconomice (PDM)

18.3.1.3. Sistemul european de conturi

18.3.1.4. Conturile sectoriale anuale

18.3.1.5. Conturile sectoriale trimestriale

18.3.1.6. Conturile naționale trimestriale și anuale: agregatele principale

18.3.1.7. Tabelele resurselor, utilizărilor și de intrări-ieșiri

18.3.1.8. Conturi regionale
18.3.1.9. Monitorizarea resurselor proprii VNB (Venitul Net Brut (eng. Gross National Income, GNI)
18.3.1.10. Monitorizarea resurselor proprii, taxa pe valoarea adăugată (TVA)
18.3.1.11. Pensii privind asigurările sociale
18.3.1.12. Balanța de plăți și poziția investițională internațională
18.3.1.13. Remunerarea și pensiile personalului UE
18.3.1.14. Conturile financiare
18.3.1.15. Indicatori monetari și financiari
18.3.1.16. Statistici privind finanțele publice – Metodologie
18.3.1.17. Statistici privind finanțele publice – Producerea datelor
18.3.1.18. Statistici privind finanțele publice – Metodologia II

18.3.2 Statistica întreprinderilor

18.3.2.1. Registrele business și unități statistice
18.3.2.2. Statisticile privind Ancheta structurală anuală (ASA) a întreprinderilor
18.3.2.3. Prodcom
18.3.2.4. Statistici pe termen scurt (STS) ale întreprinderilor
18.3.2.5. Statistici privind filialele străine (FATS)
18.3.2.6. Investiții străine directe

18.3.3 Comerț internațional

18.3.3.1. Comerțul internațional cu servicii
18.3.3.2. Comerțul internațional cu mărfuri
18.3.3.3. Clasificări privind statisticile comerțului cu mărfuri

18.3.4 Prețurile

18.4.4.1. Indicele armonizat al prețurilor de consum
18.4.4.2. Paritatea puterii de cumpărare
18.4.4.3. Indicele prețurilor locuințelor

18.3.5 Știință, tehnologie și inovare

18.3.5.1. Statistici privind știința și tehnologia
18.3.5.2. Statistici privind inovarea în întreprinderi
18.3.5.3. Statistici privind tehnologia informațiilor și a comunicațiilor

III. STATISTICI SECTORIALE

18.4.1 Agricultură, silvicultură, pescuit

18.4.1.1. Statistici și conturi forestiere
18.4.1.2. Statistici agricole
18.4.1.3. Statistici în domeniul acvaculturii
18.4.1.4. Producția ecologică și agricultura ecologică
18.4.1.5. Indicatori agro-mediu

18.4.2 Energie

18.4.2.1. Statistici privind energia – producție
18.4.2.2. Statistici privind energia – metodologie și evoluție

18.4.3 Transporturi

18.4.3.1. Statistici în domeniul transporturilor

18.4.4 Turism

18.4.4.1. Statisticile privind turismul

IV. STATISTICI DE MEDIU

18.5.1 Mediu

18.5.1.1. Conturile monetare de mediu

18.5.1.2. Conturile fizice de mediu

18.5.1.3. Statistici privind deșeurile

18.5.1.4. Statistici privind apa

18.5.1.5. Biodiversitate

V. STATISTICI TRANSVERSALE

18.6.1 Indicatori de dezvoltare durabilă

18.6.1.1. Indicatori OOD UE: producere și diseminare

18.6.2 Informații statistice regionale și geospațiale

18.6.2.1. Statisticile regionale și coordonarea acestora

VI. INFRASTRUCTURA ȘI METODOLOGIA STATISTICĂ

18.7.1 Metadate și Clasificări

18.7.1.1. Standarde statistice pentru date și metadate (inclusiv clasificări)

18.7.2 Confidențialitatea statistică și protecția divulgării

18.7.2.1. Coordonarea privind confidențialitatea statistică și accesul la microdatelor

Anexa 2

Listele producătorilor și furnizorilor de date pentru producerea și diseminarea statisticilor, în conformitate cu Programul anual de lucrări statistice

1. **Biroul Național de Statistică** este responsabilă de producerea și diseminarea statisticilor în următoarele domenii: populația, costul forței de muncă și al forței de muncă, cultura, statisticile privind veniturile și cheltuielile populației;statisticile macroeconomice, comerțul internațional cu bunuri, prețurile, statistica întreprinderilor, agricultura, mediul, energia, transporturile, turismul, știința și inovarea, alte statistici sectoriale și multisectoriale etc.;
2. **Banca Națională a Moldovei** este responsabilă de elaborarea și diseminarea statisticilor referitoare la: (i) sectorul financiar și monetar (indicatori monetari și financiari); (ii) sectorul extern (balanța de plăți, poziția investițională internațională, statisticile privind datoria externă, rezervele internaționale, investițiile străine directe, comerțul internațional cu servicii, cursurile de schimb); (iii) date de supraveghere (indicatori-cheie de performanță ai băncilor, bilanțuri bancare etc.).
3. **Ministerul Finanțelor** este responsabil de compilarea și diseminarea datelor referitoare la: statisticile privind finanțele publice (cum ar fi operațiunile administrației publice și ale administrației centrale, datoria brută a administrației publice și a administrației centrale) etc. și instituțiile subordonate coordonatoare:
   - **Serviciul Fiscal de Stat** - furnizor de date privind impozitul pe venit și taxa pe valoarea adăugată etc, alte declarații fiscale.
   - **Serviciul Vamal** - responsabil de colectarea și transmiterea datelor privind declarațiile vamale.
4. **Comisia Națională a Pieței Financiare** este responsabilă de producerea și furnizarea de statistici referitoare la piața bursieră (indicele prețurilor acțiunilor) și la datele societăților de asigurare;
5. **Ministerul Mediului** este responsabil pentru colectarea și diseminarea datelor referitoare la fondul ecologic național, biodiversitate și gestionarea instituțiilor subordonate:
   - **Agenția de Mediu,** care furnizează statistici privind deșeurile , precum și emisiile în aerul atmosferic;
   - **Agenția „Apele Moldovei”,** responsabilă de statisticile privind apa;
   - **Agenția „Moldsilva”,** care furnizează statistici forestiere;
   - **Inspectoratul pentru Protecția Mediului,** responsabil de colectarea datelor privind folosirea rațională a resurselor naturale și protecția mediului înconjurător.
6. **Agenția Națională pentru Sănătate Publică** din cadrul Ministerului Sănătății și alte instituții de sănătate publică sunt responsabile de colectarea, compilarea și difuzarea statisticilor referitoare la sănătatea publică;
7. **Ministerul Afacerilor Interne gestionează** instituțiile din subordine:
   - **Serviciul Tehnologii Informaționale,** responsabil cu colectarea datelor privind infracțiunile înregistrate, făptașii și victimele infracțiunilor;
   - **Inspectoratul General pentru Migrație,** responsabil cu colectarea datelor privind fluxurile de migrație înregistrate, solicitanții de azil, repatriații etc.;

- **Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,** responsabil cu colectarea datelor privind punctele de trecere a frontierei utilizate pentru elaborarea statisticilor privind turismul și migrația;
- **Inspectoratul General al Poliției,** Inspectoratul Național de Patrulare - responsabil cu colectarea datelor privind securitatea rutieră și numărul de accidente;
- **Inspectoratul General pentru Situații de Urgență,** responsabil cu colectarea datelor privind situațiile de urgență și incendiile;

8. **Ministerul Justiției** și instituțiile sale subordonate (Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, Administrația Națională a Penitenciarelor) sunt responsabile de datele legate de sistemul judiciar;
9. **Ministerul Educației și Cercetării** este responsabil pentru informațiile privind doctoranzii și datele privind activitățile sportive;
10. **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** răspunde de statisticile privind protecția socială a copiilor. De asemenea, ministerul coordonează eforturile de colectare a datelor ale următoarelor instituții din subordine:
    - **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă** colectează informații privind șomajul înregistrat;
    - **Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă colectează** date privind dizabilitățile;
    - **Agenţia pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă,** responsabilă cu datele referitoare la statisticile privind asistența socială;
    - **Inspectoratul de Stat al Muncii**, responsabil de Lista angajatorilor la care s-au produs accidente de muncă în anul 2024.
11. **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale** supraveghează următoarele instituții din subordine:
    - **Agenția Națională Transport Auto,** responsabilă de datele privind statisticile în domeniul transporturilor;
    - **Autoritatea Aeronautică Civilă,** responsabilă de datele din domeniul aviației civile;
12. **Ministerul Culturii** este responsabil de colectarea datelor privind bibliotecile și instituțiile culturale;
13. **Agenția Servicii Publice** este responsabilă de datele privind evenimentele vitale, migrația legală internă și internațională, precum și de datele privind înregistrarea persoanelor juridice, a vehiculelor, a clădirilor;
14. **Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații** este responsabilă de comunicațiile electronice și poștale;
15. **Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru** este responsabilă de informațiile privind cadastrul bunurilor imobile și infrastructura națională de date spațiale;
16. **Casa Națională de Asigurări Sociale** este responsabilă de furnizarea datelor privind asigurările sociale, numărul beneficiarilor de prestații sociale și valoarea prestațiilor sociale;
17. **Compania Națională de Asigurări în Medicină** este responsabilă pentru datele privind cheltuielile de asigurare medicală obligatorie;

18. **Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală este** responsabilă de datele privind proprietatea intelectuală;
19. **Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale** este responsabilă de producerea și transmiterea datelor privind reglementarea și supravegherea în domeniul medicinii și activității farmaceutice.
20. **Institutul Medico-Sanitar Public Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”** este responsabil de Raportul statistic privind cazurile noi de tuberculoză activă și Raportul statistic privind bolnavii de tuberculoză.
21. **Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”** este responsabilă de Informația privind numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV), inclusiv care suferă de maladia SIDA.
22. **Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova** este responsabilă de informații vizând plățile și înlesnirile primite de populație din bugetul sindical pe următoarele poziții: acțiuni cultural-educative, lucru cu copiii, cultură fizică și sport și ajutor material.

Anexa 3

Lista abrevierilor

Nr./o	Abreviere	Denumire completă
1.	AEA	Ancheta Educația Adulților
2.	AFM	Ancheta Forței de Muncă
3.	AGCC	Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
4.	AM	Agenția de Mediu
5.	ANSP	Agenția Națională pentru Sănătate Publică
6.	APSO	Alți producători de statistici oficiale
7.	ASA	Ancheta structurală anuală
8.	ASP	Agenția Servicii Publice
9.	BM	Banca Mondială
10.	BNM	Banca Națională a Moldovei
11.	BNS	Biroul Național de Statistică
12.	CAEM 2.1	Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei rev. 2.1
13.	CBGC	Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice
14.	CEE	Comunitatea Economică Europeană
15.	CEEA	Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
16.	CICSC	Clasificarea Internațională a Crimelor în Scopuri Statistice
17.	CNAM	Compania Națională de Asigurări în Medicină
18.	CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
19.	CS	Cancelaria de Stat
20.	DAPISRS	Direcția analiză, planificare și integrare a serviciilor și resurselor în sănătate
21.	DARPM	Direcția acte regulatorii și permise de mediu
22.	DGCN	Direcția generală conturi naționale
23.	DEGURBA	Grad de urbanizare
24.	DFFAPP	Direcția Fondului Forestier, Arii Protejate și Regenerare Forestieră
25.	DG	Direcția geologică
26.	DGDSPAE	Direcția generală datoria sectorului public și asistență externă
27.	DGIRA	Direcția pentru gestionarea integrată a resurselor de apă
28.	DGMIS	Direcția generală metode și inovații statistice
29.	DGSÎ	Direcția generală statistica întreprinderilor
30.	DGTS	Direcția generală a Trezoreriei de Stat
31.	DMCM	Direcția de monitorizare a calității mediului
32.	DMFP	Direcția managementul funcției publice
33.	DMRN	Direcția monitorizarea resurselor naturale

34.	DPAAC	Direcția pentru politici de alimentare cu apă și canalizare
35.	DPAS	Direcția politici de asigurări sociale
36.	DPMDC	Direcția Politici de Management al Deșeurilor și Contaminare
37.	DPS	Direcția politici salariale
38.	DPSZ	Direcția politici în sectorul zootehnic
39.	DR	Direcția recensăminte
40.	DRS	Direcția statistica conturilor internaționale din cadrul Departamentului raportări și statistică
41.	DGSAM	Direcția generală statistica agriculturii și mediului
42.	DSCE	Direcția statistica comerțului exterior
43.	DSCI	Direcția Statistică Conturi Internaționale
44.	DSDAIIS	Direcția surse de date alternative și instrumente inovatoare în statistică
45.	DSEȘC	Direcția statistica educației, științei și culturii
46.	DSFM	Direcția de statistică a forței de muncă
47.	DSIE	Direcția statistica industriei și energeticii
48.	DSMF	Direcția de Statistică Monetară și Financiară
49.	DSNT	Direcția statistica nivelului de trai
50.	DSPC	Direcția Statistica Prețurilor de Consum
51.	DSPC	Direcția de statistică a prețurilor de consum
52.	DSPM	Direcția statistica populației și migrației
53.	DSPM	Direcția statistica pieței muncii
54.	DSS	Direcția Statistica Structurală
55.	DSSPSJ	Direcția statistica sănătății, protecției sociale și justiției (DSSPSJ).
56.	DSTTIC	Direcția statistica turismului, tehnologiei informației și comunicațiilor
57.	EDAMIS	Sistemul Informatic de Administrare și Management al Fișierelor Electronice de Date
58.	EDP	Procedura de Deficit Excesiv (engl. Excessive Deficit Procedure)
59.	EHIS	Cercetarea Europeană privind Sănătatea Populației
60.	EMDOS-3	Eșantion cadru pentru realizarea cercetărilor statistice în gospodării
61.	ESCoP	Codul de bune practici al statisticilor europene
62.	EUROSTAT	Oficiul de Statistică al Uniunii Europene
63.	EU-SILC	Statistici europene privind venitul și condițiile de viață
64.	EXTRASTAT	Comerțul internațional cu mărfuri cu țări terțe
65.	FATS	Statistici privind filialele străine

66.	FMI	Fondul Monetar Internațional
67.	FPOS	Principiile fundamentale ale statisticilor oficiale
68.	FUA	Zone urbane funcționale
69.	GBARD	Alocații bugetare guvernamentale pentru cercetare și dezvoltare (engl. Government budget allocations for R&D)
70.	GFS	Statistica Finanțelor Publice (engl. Government Finance Statistics)
71.	GNI	Venitul Național Brut (engl. Gross national income)
72.	GREVIO	Convenția de la Istanbul privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice
73.	HG	Hotărârea Guvernului
74.	ICD	Clasificarea Internațională a Bolilor și Problemelor de Sănătate
75.	IGM	Inspectoratul General pentru Migrație
76.	IPM	Inspectoratul pentru Protecția Mediului
77.	ISCED	Clasificarea Internațională Standard a Educației
78.	ISCO -08	Clasificarea internațională standard a ocupațiilor
79.	ISU	Identificator Statistic Unic
80.	ITRS	Raportul privind operațiunile internaționale
81.	LAU	Unități administrative locale
82.	LOS	Legea nr. 93/2017 privind statisticile oficiale
83.	MAI	Ministerul Afacerilor Interne
84.	MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
85.	MF	Ministerul Finanțelor
86.	MM	Ministerul Mediului
87.	MS	Ministerul Sănătății
88.	NUTS	Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică
89.	OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
90.	ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
91.	ONU	Organizația Națiunilor Unite
92.	PDM	Procedura privind dezechilibrele macroeconomice
93.	Peer-review	Evaluare inter pares
94.	PF	Poliția de Frontieră
95.	PLS	Programul anual de lucrări statistice
96.	PNA	Programul Național de Acțiuni
97.	PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
98.	PRODCOM	Nomenclatorul producției industriale de bunuri manufacturate
99.	PRODMOLD	Nomenclatorul Național al Producției Industriale a Mărfurilor Manufacturate

100.	RERE	Registrul de Evidență a Rețelelor Edilitare
101.	RM	Republica Moldova
102.	RPL	Recensământul Populației și Locuințelor
103.	SARRA	Secția analiza riscurilor și rapoarte analitice
104.	SASR	Secția analiză, strategie și risc
105.	SCN	Sistemul de Conturi Naționale
106.	SDA	Surse de Date Administrative
107.	SEC 2010	Sistemul European de Conturi 2010
108.	SESPROS	Sistem european de statistici integrate privind protecția socială
109.	SIIS	Sistemului informațional integrat în statistică
110.	SIMS	Structura Unică Integrată a Metadatelor
111.	SPDCP	Serviciul protecția datelor cu caracter personal
112.	SPEPDO	Serviciul pentru producția ecologică și produsele cu denumire de origine
113.	SPPGF	Serviciul de Protecție a Pădurilor și Garda Forestieră
114.	SSM	Serviciul de Statistică a Mediului
115.	SSN	Sistemul Statistic Național
116.	SSV	Secția Silvicultură și Vânătoare
117.	STI	Serviciul Tehnologii Informaționale
118.	STS	Statistici pe termen scurt
119.	TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
120.	TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
121.	UE	Uniunea Europeană
122.	UNECE	Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa
123.	VAW	Violența împotriva femeilor (engl. Violence against women)
124.	VNB	Venitul Național Brut